Amerikada çok şiddetli kar fırtınası devam ediyor. 400 kişinin öldüğü bildiriliyor

AKŞAM

Sene 21 — No. 7226 — Her yer için 5 kuruş

PAZARTESİ 28 Teşrinisani 1938

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

ŞİŞMAN YANKO

J. Ananyadi Mahdumları

İst. Yeni Postane Cad. No. 39

Kışlık yünlü, ipekli, pamuklu bilûmum kumaşlarınızla tuhafiye ve cihaz takımlarınızı emniyetle tedarik edebilirsiniz.

Polonya politikasında mühim bir değişiklik

Polonya, Almanyanın Polonya ile Macaristan arasında müşterek hudud tesisine muhalefeti karşısında Sovyet Rusya ile anlaştı

Berlinde infial, Moskovada memnuniyet

Yirmi senelik siyasî tecrübenin neticesi

Fransa, cihan harbini İngiltere ve Amerikanın yardımile kazandı.

Büyük kasırga sona erince, Almanyanın intikamından korkan Fransa, iki kuvvetli müttefikinin sürekli yardım teahhüdünü istedi. Versay sulhunun imzasile beraber, Fransa, İngiltere, Amerika arasında bir de mahud «Üçlü misak» hazırlanmıştı.

Fransız orduları başkumandanı Foch, Fransanın emniyeti için, Almanyanın Ren erazisini de Fransaya ilhak etmek istediği halde, Başvekil Clemencau, Vilson ve Lloyd Georgeun bu yardım misakını ileri sürerek Almanyanın parçalanmasına razı olmamıştı.

Fakat, Amerika Senatosu ne Versay sulh muahedesini tasdik etti, ne müstakbel bir Alman tehlikesi karşısında yalnız kalan Fransa, emniyet tertibatını başka taraflarda aramaya mecbur oldu. İşte son yirmi senelik politika, ve Avrupanın iğreti müvazenesi bu fikir üzerine kurulmuştur. Büyük badireden sonra insanlığın kuvvetle sarıldığı kurtarıcı idealler, yirmi yılda, yavaş yavaş bu uğura kurban gitmiştir.

Fransa için her şeyden önce İngilterenin teahhüdü lâzımdı. Fransa, eski müttefikini yeni bir yardım misakı ile bağlayamayınca, Milletler Cemiyeti misakındaki yardım teahhütlerine kuvvet vermek istedi. Diğer taraftan da Avusturya - Macaristan imparatorluğunun enkazı üzerinde, yoktan varedilmiş, yahut büyütülmüş devletler arasında tertipler yapıldı. Çekoslovakya, Romanya, Yugoslavya arasında Küçük İtilâf, Fransa - Polonya ittifakı vesaire...

Sonradan anlaşıldı ki bütün bunların gayesi, ne bu yeni devletlerin mevcudiyetini korumak, ne de Avrupada muayyen bir nizamı devam ettirmektir. Senelerce kavga ve gürültü içinde ileri atılan «Müşterek emniyet» davası, öğrendik ki, nihayet Fransanın emniyetini ifade ediyor. Çünkü, Alman tehlikesi kalmadığı kanaati hasıl olduğu gün, Fransanın politikasında Avrupa müvazenesi mefhumu tamamen değişmiştir: Fransa, kendisi harbe girişmeden müttefiki Çekoslovakya parçalandı diye bayram etmiş, son senelere kadar çok ehemmiyet verdiği Küçük İtilâf zümresinin ufulünü soğukkanlılıkla karşılamıştır. Avrupa ortasında kendi emniyeti için kurduğu nizam yıkılınca, eskidenberi müdafaa ettiği «Müşterek emniyet» misakları yerine Almanyanın uzun zamandır bir türlü kabul ettiremediği «iki taraflı» anlaşma sistemine yanaşan Fransa Almanya ile karşılıklı bir anlaşma imzalamaya hazırlanıyor.

Geçmiş yıllardaki politika hâdiselerinin bu kısa hülâsasından maksad, sırf hodbinliğe dayanan sistemlerin yaşamadığını göstermektir. Yirmi senelik büyük bir siyasî tecrübenin ne-

Necmeddin Sadak

(Devamı 8 inci sahifede)

Varşova 27 — Polonya hükûmeti dört gün evvel, Moskova sefiri vasıtasile Sovyet hükûmetine bazı tekliflerde bulunmuştur. Bu teklifler iki hükûmet arasındaki ihtilâflı meselelerin halli, ticarî münasebetlerin arttırılması, hudud hâdiselerine meydan verilmemesi, matbuat münasebetlerinin ıslahı hakkında idi. Sefir

(Devamı 8 inci sahifede)

Çarşamba günü Fransada umumî grev var

24 saat müddetle Fransanın dünya ile alâkası kesilmesi muhtemel

Fransız Başvekili radyoda bir nutuk irad ederek, umumî grevin meslekî mahiyette hiç bir metalibi tazammun etmediğini temin etti

Umumî grev için tebligat yapan iş konfederasyonu umumî kâtibi Jouhaux

Paris 27 — İş konfederasyonu, muhtelif amele sedikalarına umumî grev ilân edilmesini bildirmiştir. Sendikalar bu emri kabul ettiklerinden Fransa, çarşamba günü 24 saat müddetle dünya ile tamamile alâkasının kesilmesi ve bütün servislerin durması tehlikesi karşısındadır.

(Devamı 8 inci sahifede)

Dikkatler:

Keyif ve kültür!

Mutad saatlerde radyomuzdan ses gelmiyor. Sebebi, matem zamanlarında saz çalınamaması. Daha doğrusu, radyonun - umumî telâkkiye göre - bir kültür vasıtası değil, bir zevk âleti olması...

Münhasıran keyif veren unsur, radyo neşriyatı arasında ancak bir cüzü olmak lâzımgelirken, o kesilince, diğer unsurların pek az mevcudiyet göstermesi, münevverlerimizin radyoya hakikî manasını vermek üzere hayli uğraşmaları lâzım geldiğini isbat ediyor.

ANKARA

Yazan :

Refik Halid

Bugün neşrine başlıyoruz

7 inci sahifemizde okuyunuz.

Atatürk için Sofyada bir ihtifal yapıldı

Söz alan hatipler ATATÜRK'ün büyüklüğünü, eserlerini anlattılar

Atatürkün ataşemiliterken Sofyada oturduğu evin müze yapılması muhtemel

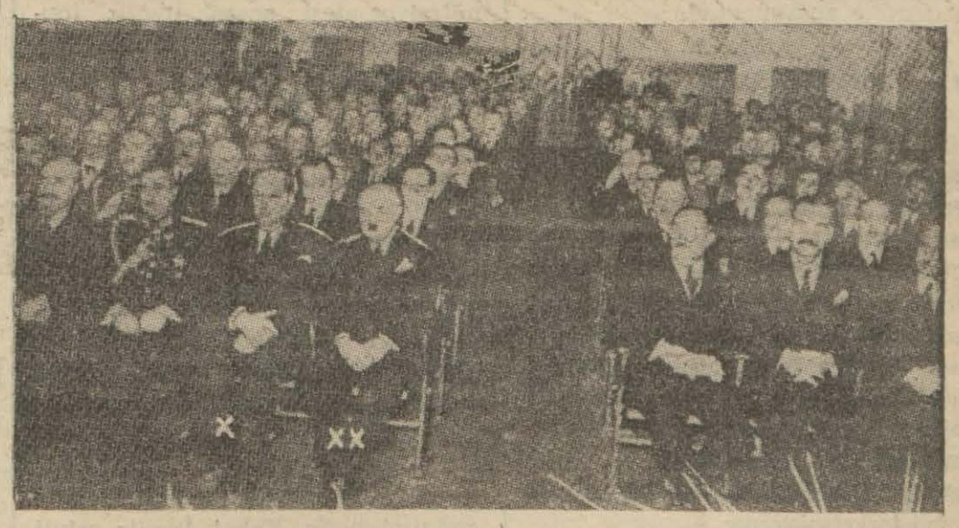

Sofyadaki toplantı (X Bulgar Başvekili Köseivanof, XX Sofya büyük elçimiz Ali Şevki Berker)

Sofya (Akşam) — Sofyada, İlimler akademisi binası salonlarında Atatürk için büyük bir ihtifal yapılmıştır. İhtifalde kral Borisi temsilen general Tsanev, Başvekil B. Köseivanof, Bulgar nazırları, elçimiz B. Ali Şevki Berker, elçilik erkânı, Bulgar Hariciye Nezareti memurları, Balkan antantı ve diğer birçok memleketler elçileri bulunmuştur.

Büyük salonda kürsünün önüne

(Devamı 8 inci sahifede)

Yunan Başvekilinin haricî siyaset hakkında beyanatı

"Nasıl biz hiç kimseden şey bir istemiyorsak kimse de bizden bir şey istememektedir,,

B. Metaksas "Yunanistanın münasebetsiz telâkki edebileceği her hangi bir talep hiç kimse tarafından yapılmamıştır,,diyor

Atina 27 (A.A.) — Başvekil general Metaksas, Yunanistanın haricî vaziyeti hakkında başına aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Bugüne kadar gazetelerde haricî siyaset meselesini katiyen mevzuubahis etmemiştim. Çünkü Yunanistanın bu sahadaki mükemmel vaziyeti buna hiç de lüzum bırakmıyordu. Eğer bugün bundan bahsedeceksem bunun sebebi enternasyonal vaziyetimizde bir

(Devamı 8 inci sahifede)

— Acaba nereye yerleşsem?...

[Yahudilere vatan aranıyor.]

— Gazetelerden —

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Japonlar Hong Kong müstemlekesine nasıl girdiler?

Köprüyü geçmek istiyen Japon askeri İngilizlerin müdafaa tertibatı üzerine çekildiler

Londra 27 (A.A.) — Pazar günü neşrolunan gazeteler içinde yalnız Sunday Ekspres İngiltereye aid olan Hang-Kong müstemlekesine Japonlar tarafından taarruz edildiğini büyük başlıklarla neşretmektedir. Bu gazete, hadisenin kendi muhabiri tarafından telefonla verilen tafsilâtını şu suretle anlatmaktadır:

«Cumartesi sabahı Japonlar Shun şehri üzerine şiddetli bir taarruza başlamışlardır. Japon tayyareleri İngiliz mıntakasına iltica etmeğe çalışan sivil Çinliler üzerine mitralyözlerle ateş açmışlardır. Az sonra ekserisi 13 ve 15 yaşında bulunan Çin müdafaa askerleri şimendifer köprüsünü Hong-Konga doğru geçerek beraberlerinde bulunan silâhları ve askerî levazımı nehre atmışlardır. Fakat kıtaatın kısmiküllisi nehrin şimal sahillerinde Japonlarla şiddetli bir muharebeye başlamışlar ve ancak ümidsiz bir mücadeleden sonra yerlerini terketmişlerdir.

O vakit 60 kadar Japon askeri köprüden 400 metre kadar ilerdeki geçitte nehri geçerek İngiliz mıntakasına 6 İngiliz askeri tarafından işgal altında bulundurulan 12 numaralı karakolun karşısından girmişlerdir. İngiliz askerleri her hangi bir hadiseye meydan vermemek emrini almış oldukları için İngiliz bayrağını indirerek karakolu terketmişler ve Japonlar kendi bayraklarını çekmek suretile orasını işgal eylemişlerdir.

Yalnız İngiliz zabiti şahsen müracaat ederek Japonların geri çekilmelerini istemiş ve uzun bir münakaşadan sonra bu talebini kabul ettirmiştir. Fakat arası biraz geçtikten sonra Japonlar nehrin öbür tarafından bir mitralyöz ateşi açarak İngiliz topraklarında bulunan Çinlilerden altısı kadın olmak üzere yedi kişiyi öldürmüşler ve on kişiyi de yaralamışlardır.

Diğer taraftan 150 Japon askeri köprüyü geçmeğe teşebbüs etmişlerse de İngilterenin Midilseks alayına mensub askerleri tüfeklerine kurşun sürerek süngülerle İngiliz toprağına geçilmeği menetmişlerdir. Bunun üzerine Japon zabitleri ilerliyerek hududun Şhun Şhun nehri üzerinde değil, 13 kilometre daha cenubunda olduğunu ileri sürerek kendilerine serbes yol verilmesini İngiliz alayına emretmişlerdir. Fakat İngiliz zabiti bu iddianın yanlış olduğunu, elinde bulunan harita ile isbat etmiş ve bir saat kadar süren münakaşadan sonra Japon kuvvetleri geri çekilmiştir.»

Hâdise kapandı

Londra 28 — Japonların Uzak Şarkta Hong - Kong İngiliz müstemlekesine tecavüzü hâdisesi halledilmiştir Japonlar, Hung - Kong İngiliz makamatına tarziye vermişlerdir.

Halk Partisi büyük kurultayı

Umumî reisi seçmek için birinci kânunda toplanması muhtemel

Ankaradan gelen haberlere göre dört senede bir toplanan, önümüzdeki ilkbaharda toplanması icap eden Cümhuriyet Halk partisi büyük kurultayı, ağlebi ihtimal birinci kânun ayında toplanacaktır. Büyük kurultayın vaktinden evvel toplanmasına sebep, Büyük ve Ebedî Şeften açık kalan parti umumî reisliğine yeni bir zat seçmektir. Hiç şüphe yoktur ki, parti umumî reisliğine daimî ve değişmez başkan sıfatile Reisicümhur İsmet İnönü intihap edilecektir.

Büyük kurultayın içtimaına genyöl kurul öyeleri, partiye mensup bütün mebuslar, ilyönkurul başkanları, il kongrelerince seçilen delegeler iştirak edecektir.

Parti büyük kurultayı Başvekil B. Celâl Bayar tarafından açılacak, kapanış nutkunu da umumî reis irad edecektir.

Başvekil bugün Ankaraya dönüyor

Ankara 28 — Çelik fabrikasının inşaatını teftiş için Karabüke gitmiş olan Başvekil B. Celâl Bayar bugün Ankaraya dönecektir.

Sıvasta talebe sayısı artıyor

Sıvas (Akşam) — Şehrimizdeki lise, orta ve ilkokullarda talbe sayısı bu yıl geçen yıllara nazaran artmıştır. Lisede bugün 800 ü mütecaviz, ortaokulda 850, ilkokullarda ise merkezde 4 binden fazla talebe okumaktadır. Okullarımıza artan bu alâka karşısında icab eden tedbirler alınarak yeni şubeler açılmış ve açıkta talebe kalmamıştır.

Amerika yahudi muhacir alamayacağını bildirdi

Polonya gazeteleri de yahudilerin bu memlekete akınına care bulunmasını istiyorlar

Nevyork 27 (A.A.) — Siyasî mülteciler komitesindeki Amerika mümessili Taylor, Amerikanın halihazırda mer'i olan, muhacirler hakkındaki takyidatı değiştiremiyeceğini beyan etmiştir. Mumaileyh, Filistin kapılarının tekrar Yahudilere açılmasından başka hal çaresi olmadığını tasrih etmiştir.

New-York Times gazetesi yahudilerin pek zengin bir mıntaka olan Tanganika'ya sevkedilmelerini memnuniyetle karşılamakta ve İngilterenin bu müstemlekeyi Almanyaya iade etmemeği katî surette teahhüd ettiğini ilâve eylemektedir.

Varşova 27 (A.A.)—Gazetelerin gece nüshalarında çıkan ve yarı resmî mahiyette olduğu kanatini veren bir makalede müdellel rakamlarla Yahudilerin Polonyadan hicret etmesi lüzumu tebarüz ettirilmektedir. Bu makalede ezcümle şöyle denilmektedir:

«Klâsik bir mühaceret memleketi olan Polonya, son zamanlarda bütün Yahudilerin hicret ettiği bir memleket olmuştur. Çünkü diğer memleketlerden koğulan Yahudiler Polonyaya akın ederek Yahudi meselesinin vahim bir şekil almasına sebebiyet vermektedirler.

Şimdiki vaziyetin içinden çıkmanın yegâne çaresi, Polonyaya yapılan Yahudi muhacereti meselesinin cihan ölçüsü ile ve bizzat Yahudilerin kile tedkik ve halledilmesinden ibaret-tir. Halbuki devletlerin tarzı hareketi vaziyetin vahametine tekabül etmemekte ve bu tarzı hareketin riyakârane olduğunu kabul etmek mecburiyeti hasıl olmaktadır.

Çünkü bu devletler infial göstererek Yahudilere karşı merhametlerini izhar etmekte olmalarına rağmen Yahudi muhaceretine engel olmaktadırlar.»

Yahudiler millî Çek temerküz partisine kabul edilmiyecekler

Prag 27 (A.A.) — Millî Çek temerküz partisinin teşkilât komitesi, Yahudilerin bu partiye kabul edilmiyeceklerini bildirmektedir.

Bir milyar marklık vergi

Berlin 27 (A.A.) — Maliye Nazırı, Yahudilerden alınacak bir milyar mark fevkalâde vergi hakkında maliye şubelerine yaptığı bir tamimde bu verginin Yahudiler tarafından Almanyada ve ecnebî memleketlerde tasarruf olunan bütün emlâke göre tarhedildiğini ve fakat bu yekûndan borç mikdarının tenzil olunduğunu tasrih etmiştir. Bu vergi, Alman tabiyetinde olup da elyövm ecnebî memleketlerde bulunan Yahudilere de şamildir.

Zevç ve zevcenin, akrabaların veya çocukların emlâki ayrı hesab edilmiyecektir. Umumiyet üzere bu emlâkin kıymetleri 12 ikinciteşrin 1938 tarihindeki [illegible] an

Sofyadaki nümayişler

Hükûmet sokaklarda her türlü seyrüseferi yasak etti

Sofya 27 (A.A.) — Resmî bir tebliğde deniliyor ki:

«Neuilly muahedesinin imzası yıldönümü münasebetile nümayişlere mâni olmak için yapılan bütün ihtarlara rağmen dün bilhassa gençler tarafından mühim toplantılar yapılmıştır.

Polisin bütün tedbir ve gayretlerine rağmen tahrikâtçılar nümayişleri fesadçı maksadları uğrunda istismar etmek istiyorlar. Hadiselere mâni olmak ve alınan tedbirleri tatbik etmek için hükûmet 27 ikinciteşrin pazar günü Sofya sokaklarında her türlü seyrüseferi tamamile yasak etmiştir.

Hırvat meselesi

Yugoslav Başvekili bir nutuk irad ederek bu işi halledeceğini söyledi

Belgrad 27 (A.A.) — Başvekil B. Stoyadinoviç, Bosna Hersekte söylediği bir nutukta Hırvat meselesini halletmek istediğini ve bunu Maçek'in teklif ettiği şekilde fakat «Bir kral, bir millet, bir devlet» formülü içinde halledeceğini bildirmiştir.

B. Stoyadinoviç, bu şerait dahilinde, müzakereye âmade olduğunu aksi takdirde Maçek'in bizzarure muhalefette kalacağını kaydettikten sonra Yugoslav radikal birliği partisinin teşkili suretile ortodokslarla müslümanlar arasındaki ananevi teşriki mesaînin ihya edildiğini söylemiştir.

Hususî muhasebe müdürleri arasında nakil ve tayinler yapılacak

Ankara 27 (Telefonla) — Dahiliye Vekâleti hususî muhasebe müdürleri arasında yeniden bazı nakil ve tayinler yapacaktır. Bazı hususî muhasebe müdürlerinin de terfileri bu arada icra edilecektir. Mahallî idareler umum müdürlüğünce hazırlanan tayin kararnamesi bugünlerde Vekâletin tas-

Amerikada [illegible]

Kar fırtınasından 400 kişi öldü

Nevyork 27 — Amerikanın şark sahillerinde şiddetli kar fırtınası devam ediyor. Birçok yerlerde karın yüksekliği bir metreyi geçmiştir. Alınan haberlere göre ölenlerin mikdarı dört yüzden fazladır.

Şehirler arasında telefonla görüşmek kabil olamıyor. Trenler büyük teahhurla sefer yapıyorlar.

Amerikada kar fırtınasında 92 kişi öldü

Nevyork 27 (A.A.) — Dört günden beri devam etmekte olan şiddetli kar fırtınasından 92 kişi ölmüştür.

General Nediç

Yugoslav Harbiye Nazırı Belgrada döndü

Belgrad 27 (A.A.) — Avala ajansı bildiriyor: Ankarada Atatürkün cenaze merasiminde Yugoslavyayı temsil etmiş olan Harbiye ve Bahriye Nazırı general Nediç ile heyetin diğer âzası dün Belgrada avdet etmişlerdir.

Türkiye elçisi B. Haydar Aktay, Başvekil ve Hariciye Nazırı B. Stoyadinoviçi ziyaret ederek Türkiye Reisicümhuru İsmet İnönü ve Türk hükûmeti namına, Yugoslavyanın Atatürkün cenaze merasimi münasebetile Ankaraya hususî bir heyet göndermiş olmasından dolayı mumaileyhe teşekkür etmiştir.

Evlenme evrakı parasız verilecek

Ankara 28 — Evlenme evrakının bedava olarak verilmesi için meclise verilen kanun dahiliye encümeninden geçmiştir.

Bu devrede kanuniyet kesbedecek olan lâyiha mucibince evlenme evrakı parasız olarak verilecek, damga resminden ve bütün harçlardan muaf olacaktır.

Evleneceklerin her hangi bir masrafa ve ianeye tâbi tutulması memnudur.

Bükreş tiyatrosunda bomba patladı

10 kişi öldü, 40 seyirci de yaralandı

Bükreş 28 — Burada vahim bir hâdise olmuş, Yahudi aktörlerin piyes temsil ettikleri bir tiyatroya bomba atılmıştır. Bombanın infilâkından 10 kişi ölmüş, 40 kişi de yaralanmıştır. Zabıta, şiddetli tahkikat yapmaktadır.

B. Çamberleyn Romayı ziyaret edecek

Londra 28 — Deyli Meyl gazetesi İngiliz Başvekilinin B. Mussoliniyi ziyaret edeceğini yazmaktadır. Bu ziyaret, Akdenizde bir cevelân esnasında yapılacaktır. Bu haber henüz resmen teyid edilmemiştir.

Cenubî Afrikada bir hava faciası

Berlin 28 Ahvali havaiyeyi tedkik etmek için Lofthaf hava şirketine mensup dört motörlü bir Alman yolcu tayyaresi Kaptan hareket ederken bir palmiyeye çarparak ateş almıştır. Yolculardan on biri derhal ölmüş, dördü de ağır surette yaralanmıştır. Ölenler arasında Almanyanın en maruf tayyare pilotları vardır.

Bu facia, Almanyada derin bir matem uyandırmıştır.

Leh ve Slovak askerleri gene çarpıştılar

Varşova 28 — Leh askerleri, Lehistana verilen Çekoslovak arazisinin son parçasını işgal ederlerken vahim hadiseler çıkmış, Slovak ve Leh askerleri arasında müsademeler vukubulmuştur. Müsademelerde bir Leh binbaşısı ölmüş, bir çavuş da ağır surette yaralanmıştır. Müsademe, Çekoslovakların ricat ederken Lehlilere ateş açmalarından ileri gelmiştir. Lehistan hâdiseyi Prag nezdinde şiddetli bir protestoda bulunmuş, mesullerin cezalandırılmasını istemiştir.

Polonya - Lituanya

Lituanya, Vilnonun kurtuluşu cemiyetini feshetti

Kovno 27 (A.A.) — «Vilno'nun kurtuluş» ismi altında faaliyette bulunan cemiyetin feshedildiği Elta ajansı tarafından bildirilmektedir.

Bunun sebebi Polonya - Lituanya diplomatik münasebetleri normalleştikten sonra iki memleket arasındaki bütün meselelerin diplomasi yolile halledilmesine karar verilmiş olmasıdır. Bu yeni vaziyet dolayısile mezkûr cemiyetin mevcudiyeti Polonya ile Lituanya arasındaki iyi münasebetlerin inkişafına mâni olacak sui tefehhümlere yol açabilirdi.

Vatan vapurunda kaçakçılık

Varnadan limanımıza muhacir getiren Vatan vapurunda mühim bir kaçakçılık meydana çıkarılmıştır. Vapurda araştırma yapan gümrük muhafaza memurları, geminin dibinde bulunan su deposunun üstündeki tahtaların ekli olduğunu görünce şüphelenmişler, tahtaları kaldırarak su deposunun kapağını kaldırınca suyun sathında bir takım lehimli tenekelerin yüzmekte olduğunu görmüşlerdir. Lehimli tenekelerin içinde gayet ince kadın muşambaları, kürkler, içi kürklü dışı derili gemici ceketleri ve saire bulunmuştur. Suçlular, yakalanarak beşinci asliye mahkemesine verilmişlerdir.

Sırtüstü yüzme dünya rekoru kırıldı

Anvers 27 (A.A.) — Yüzme müsabakaları esnasında Hollândalı madam Van Feggelen esasen kendisine aid olan sırtüstü 100 metre dünya rekorunu 1 dakika 12 saniye 9,10 da kırmıştır. Eski rekor 1 dakika 13 saniye idi.

Yabancı memleketlerdeki İtalyanlar

Brezilyadan 10 bin kişi İtalyaya dönüyor

Rie - de - Janeire 27 (A.A.) — Ecnebî memleketlerde bulunan İtalyanların memleketlerine avdeti meselesinden bahseden Globo gazetesi Saopaoloda bulunan 10,000 İtalyan işçisinin memlekete avdet etmek üzere Saopaolo İtalyan konsolosluğuna müracaat ettiklerini yazmaktadır.

Karadağın Sırbistan ile birleşmesinin yıldönümü

Belgrad 27 (A.A.) — Dün Çetinede Karadağın Sırbistanla birleşmesinin yıldönümü neşe içinde tesid edilmiştir. Karadağın her tarafından gelmiş olan muazzam bir halk kütlesi bu münasebetle yapılan merasime iştirak etmiştir.

Adlî sicil teşkilâtı

Ankara 17 (Telefonla) — Emniyet işleri umum müdürlüğü yurdda işlenen suçların ilmî bir şekilde tedkikini ve işlenen suçların mahiyetini, suç işleyenlerin sabıkalarını ve suç miktarını tesbit etmek üzere bir adlî sicil teşkilâtı kurmağı kararlaştırmıştır.

Umum müdürlük muhtelif yabancı memlekelerin bu hususdaki mevzuatını getirterek tedkik ve yurdumuza en uygun gelen hükümleri tesbit etmiştir. Buna dair olan kanun lâyihası yakında hazırlanacaktır.

İki yangın başlangıcı

Galatada Mumhane caddesinde B. Şevketin idaresindeki dör katlı tütün imalâthanesinde dün yangın çıkmış ve kırk balye kadar tütün yandıktan sonra ateş söndürülmüştür. Yangının sebepleri araştırılmaktadır.

Bakırköyde Banyolar caddesinde madam Katinanın evinin bacası da tutuşmuş ise de derhal yetişen itfaiye ateşi genişlemeden söndürmüştür.

ŞEHİR HABERLERİ

AKŞAMDAN AKŞAMA

Kahvehanelerin grevine dair bir tefelsüf

Gazetelerden birinde şöyle garib bir havadis okudum:

«Halebde kahvehaneler grev yapmış...»

Sebebi mühim değil: Kumar oynattıkları için bazı mal sahibleri takibata uğratılmış, diğerleri de onlara meslekî bir muhadenet göstermişler... Kepenkleri indirmişler..

Evvelâ insan gülüyor, alay ediyor:

— Amma da ha... Zaten kahvehane demek, işsizlik demektir... İşsizliğin tatili faaliyeti!... Nakısın nakısla hasılı zarbı neticesi zaid çıkar!..

(Eyvahlar olsun! Bu riyazî formülü yeni terimlere göre nasıl söylemeli ki, bu seneden itibaren mekteblerde tahsil edenler maksadımı anlasın?... Gördünüz mü? demode oluyoruz).

Ne diyordum?...

Evet, ilk önce, insan:

«— Kahvehane tembelhaneleri, kendi kendilerine belâlarını bulmuş... Oh olsun!..» diye de düşünüyor.

Lâkin netice Halebde hiç te öyle olmamış... Bu tazyik, tesirini göstermiş... Mal sahiblerile anlaşmak zarureti duyulmuş... Patronlar nazla, eda ile kepenkleri açmışlar..

Çinlinin hikâyesi malûm: «Demiryolu yapılıyor. Yirmi günde gidece - ğin yere bir günde gideceksin!» demişler. «Geri kalan on dokuz günümde ne yapacağım?» cevabını vermiş.

Şarklının pek çok boş zamanı var: Peykelerde pineklemekle geçiriyor. Kahveler kapanınca da, döşeği altından alınmış bir zavallı gibi, acınacak hal takınıyor.

Londrada hiç kahve olmadığını, iş merkezlerindeki bir kaç müstesna kahvenin de ecnebilere yahut randevu verenlere mahsus olduğunu hayretle görmüştür. Demek ki demiryolları arttıkça, boş zaman - Çinlinin zannına rağmen - makûsen mütenasib, eksiliyor.

Bir zamanlar, bizde:

— Kahvehaneler [illegible] kadar zihinleşiyor. Bir [illegible] diye nazariyeler yürütülmüştü.

Tabiî, safsata!... Kahvede konuşulanla zihin ne dereceye kadar açılır?...

Bir zamanlar da, cezrî icraatçı bir gayretkeşlikle:

— Kahveleri kapatmalı! - denmişti.

Halbuki düşünülmemişti ki, kahveler, tarihte, satırlarla, kemendle tehdid edilmesine rağmen gene de yaşamıştır.

Keza: Islah etmek, konferansçı koymak, «o meskenet yuvalarını bir kültür merkezi haline getirmek» gibi kübik fikirler de zuhur etmedi değil... Lâkin, hangi elemanla bu kadar çok müesseseyi canlandırabiliriz? Bir.. İkincisi de: Acaba, «fazla tıraş ediliyor! İskambil oyununa mâni olunuyor!» diye o kahve iflâs edip yerine başkası açılmaz mı?...

Ne düşündürücü bir vaziyet: Hayatın yarattığı bir kahvehane, yani bir içtimaî parazit bile kaldırılamıyor, kolay kolay başka şeyler ikame edilemiyor... Bir ıslah yapalım deseniz bu kadar müşkülâtla karşılaşılıyor... Grev yapınca lüzumunu duyuruyor... Kendini dikte ediyor... Halbuki bazı müfrit nazariyeler, bütün bir devlet, iktisad, kültür sistemini topyekûn koparıp atmak, yerine tamamile kitabîsini koymak yolunu tutuyorlar... Ne casaret... Ve esasen muvaffakıyetsizliklerini de böylece izah etmeli...

Doğru: Bir cemiyetten kahvehaneler de kalkabilir, bambaşka bir cemiyet sistemi de kurulabilir! Fakat Halebi, Londra şeraitine sokabilirsek.

Bütün içtimaiyatçıları, ıslahatçıları, inkılâbçıları düşündürecek bir bahis olsa gerek...

(Vâ - Nû)

Çocuk bahçeleri

Bir heyet bir ay içinde yerlerini kararlaştıracak

Şehrin muhtelif yerlerinde çocuk bahçeleri ve çocuk kütüphaneleri yapılması kararlaşmış ve biri Eyüpte diğeri Ramide, üçüncüsü de Samatyada olmak üzere üç çocuk bahçesi yapılması muvafık görülmüştü.

Şehrin diğer sahalarında yapılacak çocuk bahçelerile kütüphaneler için münasip saha bulmak üzere bugünlerde bu heyet tetkiklere başlayacaktır. Heyet belediye fen müdürü B. Hüsnü, maarif müdürü Tevfik, imar müdürü Ziya, harita müdürü Galip, yollar müdürü Galip, sıhhat müdürü Osman Said ile iki maarif müfettişinden ibarettir.

Heyet nihayet bir ay içinde çocuk bahçesi ittihaz edliecek yerleri tesbit edecektir. Bahçelerin inşaat masrafı bugünlerde hazırlanmağa başlanacak olan 939 bütçesine konacaktır. Bahçelerin mühim bir kısmı gelecek sene bütçesile yapılacaktır.

Eyüpte bulunan sahanın yanındaki medrese çocuk kütüphanesi haline konacaktır. Çocuk kütüphanelerinde fakir çocuklara sabahları çay verilecektir.

Alacak meselesinden kavga

Üsküdarda oturan Ali ve Hakkı isimlerinde iki arkadaş bir alacak meselesinden kavga etmişler, Ali, Hakkıyı bıçakla yaralamıştır. Polis carihi yakalamış, yaralı da tedavi altına alınmıştır.

Tünel hanı

Galatadaki hanın inşa bedelin[illegible] satış parasından indi-

Tünel şirketinin Galatada inşa ettireceği bina hakkında belediye ile şirket arasında ihtilâf çıkmıştı. Bu yüzden şimdiye kadar binanın inşa atına başlanamamıştır.

Haber aldığımıza göre Nafia Vekâleti tramvay şirketinden sonra Tünel şirketile satın alma müzakeresine giriştiği zaman şirketin yapmadığı bu binanın inşaat masrafı da hesaba ithal edilecektir.

Bu suretle iştira bedelinden tenzilât yapılacaktır

Bina hakkında Vekâletçe katî bir karar verilecektir. Binanın yapılması şehir plânının alacağı katî şekle tabi olacaktır.

Aldığımız mektuplar

Genişletilmesi hem kolay hem lüzumlu bir meydan

Gazetelerde çıkan haberlerden öğrendiğimize göre, Nafia Vekâleti, İstanbulun bu beş yıllık imar plânı içine, Dolmabahçeyle Bebek arasındaki sahanın yapılmasını da ithal etmiş. Cidden memnun olunacak bir karar. Zira, böylelikle, Beyoğlu denize bağlanmış oluyor. Gazi köprüsü yapıldıktan sonra, İstanbul da, Taksim yolile - hattı müstakim üzerinden - Boğaziçine kavuşacak. Diğer taraftan, en işlek bir güzergâh olan Karadeniz boğazını kateden vapurlar, Cümhuriyet devrinin İstanbula getirdiği ümranı görecekler... Tabiatile müteakip ümran programında, evvelâ Galataya kadar bütün Rumeli yakasının ve sonra bütün Boğaz sahillerinin yapılması derpiş edilecek.

Lâkin ilk ağızda ümranın Dolmabahçede kesilmeyip Kabataş meydanına kadar uzatılmasını, hiç olmazsa sadece bu meydanın açılmasını temenni ediyoruz. Zira, araba vapuru buradan işliyor. İki yaka arasındaki göçler hep buradan yapılıyor. Memleketimizde otomobil miktarı fazlalaştıkça bu meydan pek dar gelmektedir. Bir kere tedkik edilecek olursa (bahusus göç mevsimlerinde ve nakliyatın çok olduğu sıralarda) iddiamızdaki doğruluk anlaşılacaktır. Bahsi geçen meydanda istimlâk edilecek hiçbir şey yok gibidir. Pek kolaylıkla yapılır bir iştir.

Nafia Vekâletinin dikkatini celbederiz.

Feci bir kaza

Bekçinin tüfeğinden çıkan kurşun bir çocuğu yaraladı

Dün öğleden sonra Fatihte feci bir kaza olmuştur. Fatih mıntakası bekçilerinden Lûtfi camiye girerek öğle namazını kılmış, çıkarken ayağı bir taşa takılarak düşmüştür.

Bu düşme esnasında, bekçinin tabancasında, namluya sürülmüş bir vaziyette duran kurşun ateş almış, o sırada tesadüfen oradan geçmekte olan Nedime isminde bir çocuğa isabet ederek başından ağır surette yaralanmasına sebep olmuştur.

Kurşun, başta kaldığı cihetle, çocuk derhal hastaneye kaldırılarak ameliyat yapılmıştır. Hayatı tehlikededir.

Bir kadın sokakta düştü, muhtelif yerlerinden yaralandı

Zehra isminde bir kadın, dün Tahmis sokağından geçerken birdenbire fenalaşarak düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralandığı cihetle polis tarafından hastahaneye yatırılmıştır.

Nişantaşında

Bostanların yerinde inşaata izin verilmiyor

Nişantaşında Vali konağı caddesinden Dolmabahçe gazhanesine kadar uzanan bostanlar Emlâk bankasına aittir. Banka son zamanlarda bu sahadaki arsaları satılığa çıkarmıştır. Yalnız müracaat edenlere, inşaata müsaade edilmediği takdirde mesuliyet kabul etmiyeceğini bildirmektedir.

Belediye bu sahada inşaata müsaade etmemektedir' Bunun sebebi şudur: Eski Ebniye kanununun on altıncı maddesine göre bir sahanın mahalle haline ifrağ edilebilmesi için mektep, karakol yerleri ayrılması, lâğım tertibatı yapılması, yolların açılması ve kaldırımlarının inşası lâzımdır.

Ebniye kanunu lâğvedilmekle beraber, yeni Yollar ve Yapılar kanununda eski Ebniye kanununun 16 ncı maddesinin mer'i ve muteber olduğu bildirilmektedir. Emlâk bankası burada lâğım ve yol yapmadığı için Belediye inşaata müsaade etmemektedir.

Maamafih son zamanlarda buna bir ikinci sebep daha inzimam etmiştir: Şehircilik mütehassısı B. Prost nâzım plânını hazırlarken bu sahayı park ve yeşillik haline getirmiştir. Burada bir lunapark yapılması da düşünülmektedir.

Belediye zabıtası

Talimatne bir kre daha gözden geçirilecek

Belediye zabıtası talimatnamesinin makamınca geri alındığını yazmıştık. Talimatnamenin birçok maddeleri evvelce Şehir Meclisi tarafından kabul edildiği halde bu kısmı encümene iade edilmişti. Son zamanlarda evvelce kabul edilen bir kısım maddelerin de tadili lâzım gelmiştir.

Bugünlerde belediye müdürlerinin iştirâkile teşkil edilecek bir komisyon talimatnameyi baştanbaşa tetkik ederek yeni bir şekil verecektir. Bu tetkiklerin şubata kadar ikmali ve talimatnamenin Meclisin şubat devresinde müzakere edilmesi muhtemeldir.

İki otomobil kazası

Şoför Niyazinin idaresindeki otomobil köprü üzerinde Salih isminde birine, şoför Mehmedin idaresindeki taksi de Tarlabaşında Muhsine çarparak yaralanmalarına sebebiyet vermiştir.

Şoförler yakalanmış, yaralılar tedavi altına aldırılmıştır.

Bir kadının çantasını kapan bir sabıkalı yakalandı

Galatada oturan bayan Rebaka, dün tenha bir sokaktan geçerken sabıkalılardan Mustafa isminde biri, para çantasını kapıp kaçmağa koyulmuşsa da polisler tarafından yakalanmış ve Beyoğlu sulh ceza mahkemesine teslim edilmiştir.

Bir çırpıda

En az konuştuğumuz şey: Edebiyat

Biz ne geveze milletiz, ne de dut yemiş bülbül gibi az konuşuruz. İcab ettiği, keyfimiz istediği zaman pek âlâ konuşuruz.

Fakat dikkat ediniz. En az konuştuğumuz bahis edebiyattır. Meselâ mühim bir futbol maçı olur. Yedisinden yetmişine kadar herkes bundan bahseder.

Hele Galatasaray - Fenerbahçenin pek mühim, parlak vaziyetleri zamanındaki maçları düşününüz. Sokaklarda maç münakaşaları yapıldığını, meşhur futbolcular geçerken çocukların onların arkasından:

— Yaşa Âlâ..

— Yaşa Zeki... diye bağırdıklarını pek iyi hatırlarsınız. Yahut esrarengiz bir cinayet olur. Meselâ Galata postahanesi veznedarının öldürülmesi gibi... Her tarafta bundan bahsedilir.

Avrupada siyasi gerginlikler olur. Kahvelerde:

— Çekoslovak demiş ti... Alman demiş ki... diye hep bundan konuşulur. Sinemadan, spordan, eğlenceden uzun uzun bahsederiz. Lâkin meselâ bir edebiyat eseri, bir roman filân çıkmış. Etrafa kulak kabartınız. Bunun hakkında konuşulan şey, konuşan insan yok denilecek derecede azdır.

Halbuki başka memleketlerde mühim bir edebiyat eseri, mühim bir roman çıktığı zaman bu bir hadise olur. Günlerce, haftalarca. aylarca bundan bahsedilir, bundan konuşulur.

Bizde en az akis yapan şey edebiyattır. Hayatımızda her dikkate şayan şey hadise yapar. Fakat «edebiyat hadisesi» diye bir şey yoktur. Bir edebiyat meselesi, bir pehlivan güreşi kadar alâka uyandırmaz. Olsa olsa edebiyat hadisesi diye iki edebiyatçının bir lokanta masası etrafında, kavgaya kadar ilerliyen şiddetli münakaşaları dedikodu uyandırır.

[illegible] ki bu münakaşa ve kavga müessif bir hadisedir. Fakat ben bu hadiseden bir teselli cihetî çıkarıyorum. İyi, kötü, ne de olsa edebiyatla alâkadar bir hâdise... Demek edebiyat için şiddetli münakaşalar yapılır, hattâ kavga çıkartılabilirmiş...

Başka memleketlerdeki edebiyat hadiselerine aid bir kitab elime geçti. Bir roman etrafında iki cildlik bir eser... Belli ki bu roman çıktığı zaman o memleketlerde günlerce o eserden bahsedilmiş, haftalarca, aylarca bu mesele hakkında konuşulmuş, durmuş. Roman tam mânasile orada bir hadise olmuş.

Buna mukabil:

— Bizde mühim, dikkate, uzun uzun konuşulmağa değer eser çıkmıyor ki... denilebilir.

Bu iddia doğrudur. Fakat «karınca kararınca..» diye de bir söz vardır. Çıkardığımız eser pek mühim olmasa da, ehemmiyeti derecesinde konuşmamız, onlara ehemmiyet vermemiz lâzım değil mi?...

Hikmet Feridun Es

Yeşilay kurumunun yıllık kongresi

Yeşil ay Kurumunun yıllık kongresi 3 birincikânun cumartesi günü saat 13,30 da Cağaloğlundaki Eminönü Halkevi salonunda yapılacaktır.

Bay Amca Beyazıd meydanında !..

— İmar plânı tatbik edildikten sonra meydanlar çoğalacak diye seviniyorum bay Amca...

... Şehrin çehresine bir ferahlık gelecek, bir ferahlık gelecek ki deme gitsin!...

... Tıpkı sakal, bıyık gibi kıl istilâsından kurtulmuş yüze benziyecek...

... Geniş cadde, geniş meydan!... Oh!... Düşün bir kere bay Amca, ne güzel şey...

B. A. — Yalnız bir mahzuru var: Meydanlar arttıkça meydan saatleri de artacak, vaktimizi daha çok şaşıracağız!...

Iktisadî ve malî hafta

Fransız - Alman anlaşmasının akisleri - Avrupa borsalarında vaziyet

İngiliz Başvekili bay Chamberlain'in Hariciye Nazırı Lord Halifax ile beraber Paris ziyareti iki memleketi birbirine bağlıyan dostluk rabıtalarının bir kere daha tezahür ve tersinine vesile teşkil etti. İngiliz ve Fransız gazeteleri bu hadiseye uzun başmakaleler tahsis ederek, İngiltere ile Fransanın bütün dünyada menfaatlerinin ayni olduğunu ve binaenaleyh her hususta yekdigeri ile müşavere ederek münasebetlerini sıklaştırmalarının elzem olduğunu tebarüz ettirmektedirler.

Times gazetesi daha ileri giderek: «Mademki Fransanın, artık Almanya tarafından ihata edilmesi korkusu kalmamıştır, siyasî sahada Fransa ile daha sıkı bir teşriki mesai lâzımdır» kanaatini izhar ediyor.

Fransanın, Almanya tarafından kuşatılmak tehlikesinin zail olduğu sözü, bu iki memleket arasında imzalanan ademi tecavüz misakından ileri geliyor. Filhakika her iki devlet, hudud ve arazi hususunda birbirlerine karşı hiç bir taleb ve müddeiyatları kalmadığını ilân etmişler ve şayet aralarında her hangi bir ihtilâf zuhur edecek olursa bunu sulhen ve mecburî hakem usulü ile halletmelerinde mutabık kalmışlardır.

İtiraf etmeli ki bu misak Avrupanın huzuru namına kazanılmış büyük bir muvafakıyettir; çünkü ne Çin - Japon muharebesi, ne de İspanya boğuşması, Almanyanın muhtemel bir müddeiyatı kadar Avrupa siyaset âlemine korku telkin etmiyordu.

Şimdi sıra İtalya ile Fransanın barışmasına gelmiştir. Gayet muktedir bir diplomat olan Fransanın yeni Roma sefiri bay François - Poncet bu işe var kuvvetile çalışmakla beraber, İngiltere [illegible] beyin için elinden gelen gayreti sarfetmekten geri durmuyor.

Eğer bunda da muvaffakıyet hasıl olursa yalnız Avrupa değil, bütün dünya iktisadiyatı büyük bir nefes alacak ve belki de milletleri kemiren o bitmez tükenmez harb tedarikâtına nihayet verilerek bu uğurda sarfedilen milyarlar, insanların refahı için istimal edilmeğe başlanacaktır.

Fransanın siyasî sahalarda kazandığı muvaffakıyetlere rağmen iktisadî ve malî işleri bozuk olmakta berdevamdır. Bütçede tevazün husule getirmek için hükûmetin gösterdiği gayret ve mesaiye, komünist ve sosyalistler engel olmakta ve memleket dahilinde daima bir fesad havası yaratmaktadırlar.

Fransızların ekseriyeti komünistlere, artık ecnebi bir devletin talimatı ile hareket eden birer casus nazarile bakmakta ve onları Fransanın siyasî hayatından tamamile tecrid ve tebid etmeğe taraftar görünmektedir. Sosyalistlere gelince, devlet müessesatına karşı taarruzlarını o derece arttırmışlardır ki ortalığı gene karıştırmağa hazırlanan reislerine karşı, Fransanın en ağır başlı sıyasî gazetesi, (bu reisin Fransız tabiiyetine sonradan girmiş bir yabancı olduğunu telmihen): «Bütün Fransızlar namına söz söylemeğe hakikaten kendinizde salâhiyet görüyor musunuz?» gibi çok manidar bir ihtarda bulunmuştur.

Fakat ne bu ihtar, ne de diğer milliyetperver gazetelerin daha açıktan açığa hücumları, ne bu muannid reisi, ne de diğer sosyalist şeflerini itidale sevkedemiyor.

İşte onların tahrikâtı neticesindedir ki Fransanın her tarafında yeniden fabrikaları işgal hadiseleri ile müterafik grevler başlamış ve hükûmet kuvvetleri ile grevciler arasında müsademeler devam etmekte bulunmuştur.

Hafta zarfında Londradan Amerikaya doğru altın sevkiyatı azalmış ise de sterlin, dolara nazaran gene iki buçuk cent sukut ederek 4,66 da kalmıştır. Sterlinin bir peyki olan Fransız frangı da o nisbette gerilemiş demektir. Haftanın son dört günü bütün devairi resmiye ile beraber bankalar da kapalı bulunmuş olduğu için Merkez bankamız kambiyo fiatlerini tesbit edememiştir. Bu fiatler bugün belli olacaktır.

Sterlinin zaafı neticesi olacak, beynelmilel piyasalarda muamelât durgun, esham ve tahvilât fiatleri sukuta mütemayildir.

Memleketimizde esham ve tahvilât vaziyeti

[illegible] pali bulunduğu gibi İstanbulda [illegible] hiç bir muamele cereyan etmediğinden okuyucularımıza nominal bir surette olsun hiç bir fiat veremiyeceğiz.

Yalnız 25 sonteşrinde vadeleri hulûl eden yüzde yedi buçuk faizli Türk borcu tahvilâtı kuponlarının tediyesine bugün başlanacağını kaydetmekle iktifa ediyoruz. Beher kupona tediye edilecek mikdar 92 kuruş 10 paradır.

TURAN TİYATROSU
HALK GECESİ
Halk sanatkârı Naşid
okuyucu Semiha
MOLLA İFTARDA 1 P.
KARNAVAL 2 P.
Localar: (100). Heryer: (20). Paradi: 10. ★

E. Sadi Tek tiyatrosu
Taksimde (Bu gece)
Umumî arzu üzerine
(KUDRET HELVLSI)
Meşhur vodvil 3 perde.
Tel: 40099 ★

DOROTHY LAMOUR
Nefis bir ŞAHESER YARATTI
MAUNELLA
AŞK - ŞİİR - GÜZELLİK - MUSİKİ ve HEYECANLI MACERALAR FİLMİ
Çarşamba akşamı MELEK sinemasında

NATTA'nın
New York
Sergisi seyahatlerine gideceklerin dünyanın en büyük vapurları olan
(QUEEN MARY - NOMANDIE) de
Kamaraları ve en muazzam otellerde odaları ayrılmıştır.
Bu vapurlarla hususî gitmek istiyenlere yer verilebilir.
Müracaat: NATTA Galatasaray, İTA Peraplas karşısı. Telefon: 44914 — Telefon: 43542

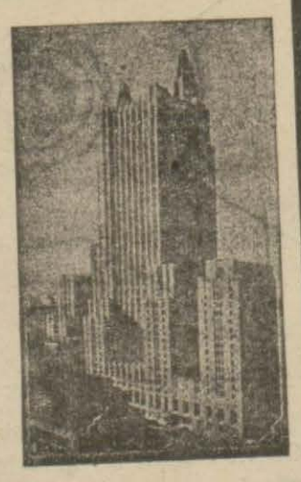

B. Şükrü Saracoğlunun Hariciye Vekâletini deruhte etmesi dolayısile

Balkan antantı memleketleri ile Sadabat paktını imzalayan Hariciye Nazırları arasında teati edilen telgraflar

Ankara 27 (A.A.) — Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu, Hariciye Vekâletini deruhte etmesi münasebetile Balkan antantı memleketleri Hariciye Nazırlarına aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

Hariciye Vekâletini deruhte ederken, ekselânsınızın şahsında dost ve müttefik memleketin hükûmetini selâmlamak ve size sadık ve hürmetkâr dostluğumun teminatını teyid etmek benim için derin bir memnuniyeti mucibdir.

Feyizli sulh kaynağından ilham alan haricî siyasetin direktiflerine azimle bağlı kalarak ekselânsınıza arzetmek isterim ki, eskiden olduğu gibi bu haricî siyasetin başlıca unsurunu Balkan devletleri arasında tesis olunan sıkı teşriki mesaide arayacağım ve sulhün hizmetine konulan eserinizin kendine has olan itimatlı dostluk havasının içinde ilelebet devam edeceğine katiyen kaniim.

Sizin şahsî yardımınız bu sahada bana çok kıymetli olacaktır.

Şükrü Saracoğlu
Hariciye Vekili

Sadabad paktını imzalıyan devletler Hariciye Nazırlarına

Ankara 27 (A.A.) — Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu, Hariciye Vekâletini deruhte etmesi münasebetile Sadabat paktını imza eden memleketler Hariciye Nazırlarına aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

Hariciye Vekâletini deruhte ederken, ekselânsınızın şahsında dost ve müttefik memleketin hükûmetini selâmlamak ve size sadık ve hürmetkâr dostluğumun teminatını teyid etmek benim için derin bir memnuniyeti mucibdir.

Feyizli sulh kaynağından ilham alan bağlı kalarak ekselânsınıza arzetmek isterim ki, bu haricî siyasetin unsurlarından birini Sadabad paktını imza eden devletler arasında müesses sıkı teşriki mesaide arayacağım ve sulhün hizmetine konulan eserimizin kendine has olan itimatlı dostluk havasının içinde ilelebet devam edeceğine katiyen kaniim.

Sizin şahsî yardımınız bu sahada bana çok kıymetli olacaktır.

Şükrü Saracoğlu
Hariciye Vekili

Rumen, Yunan, Yugoslav Hariciye Nazırlarının cevapları

Ankara 27 (A.A.) — Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu, Balkan antantı memleketleri Hariciye Nazırlarına gönderdiği telgrafa B. Komnen, B. Metaksas ve B. Stoyadinoviç'den aşağıdaki cevapları almıştır:

Ekselâns Şükrü Saracoğlu
Hariciye Vekili
Ankara

Bu anda aldığım telgraflarında izhar olunan hissiyattan dolayı ekselânsınıza hararetle teşekkür ederim.

Ekselânsınızın yeni yüksek makamlarına geldikleri anda memleketim hakkında teyid olunan samim) dostluk hissiyatı, iki memleketimiz arasında mevcud ananevî müteyemmen ve sıkı dostluk için olduğu gibi Balkan antantı memleketlerini birbirine bağlıyan çözülmez bağlar için de yeni bir bürhan teşkil eder.

Yüksek vazifenizde muvaffakiyetiniz ve asil vatanınızın itilâsı hususlarında en hararetli temennîlerde bulunurken yüksek hürmet ve sadık dostluk hissiyatımın kabulünü ekselânsınızdan rica ederim.

Comnene
Romanya Hariciye Nazırı

Ekselâns Şükrü Saracoğlu
Hariciye Vekili
ANKARA

Lütufkâr telgraflarından dolayı ekselânsınıza hararetle teşekkür ederken, yeni yüksek vazifelerini deruhte ettiği bu anda candan tebriklerimi ve samimî dostluk hislerimle beraber, mesud neticelerle dolu Balkan antantı siyasetini ilham etmekten fariğ olmıyan yüksek prensiplere sadakatla bağlı müşterek muslihane teşriki mesaî idealinde iki dost ve müttefik memleketimizi birbirine bağlıyan sıkı rabıtalara uygun olarak müesses münasebetlerden dolayı memnuniyetimi arzetmek benim için hususî bir zevk teşkil eylemektedir.

Bu büyük sulh eserinin sizin yardımınızla ayni dostluk ve imtizaç havası içinde bütün Balkan milletlerinin nefine olarak fasılasız devam ettirileceğine kaniim.

Metaksas

Ekselâns Şükrü Saracoğlu
Hariciye Vekili
Ankara

Türkiye Hariciye Vekâleti makamının ekselânsı tarafından deruhte edildiğini müşir lütufkâr telgrafınıza derin bir memnuniyetle muttali oldum.

Bu münasebetle size en samimî tebriklerimi ve yüksek vazifenizde muvaffak olmanız için en halisane temennîlerimi ve şahsî ihtiramatımı arzetmek isterim ki, iki dost ve müttefik milletlerimizin hissiyatına pek mesut bir tarzda tevafuk eden itimatlı dostluktan mülhem teşriki mesaiyi ekselânsınız ile de idame etmekle pek bahtiyar olacağım.

Stoyadinoviç
Başvekil ve Hariciye Nazırı

Afganistan, Irak ve İran Hariciye Nazırlarının cevapları

Ankara 27 (A.A.) — Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlunun telgrafına Afganistan, Irak ve İran Hariciye Nazırları aşağıdaki cevapları göndermişlerdir:

Ekselâns Şükrü Saracoğlu
Türkiye Cümhuriyeti Hariciye Vekili
Ankara

Zatı samilerinin Türkiye Cümhuriyeti Hariciye Vekâleti makamı celiline intisablarını müş'ir telgrafları vasıl olarak bu dostunuzun fevkalâde meserretini mucib oldu. Tebrikâtı samimane ve ihtiramatı halisanemi zatı devletlerine takdim ederim.

Eskidenberi iki kardeş Afgan ve Türk milletlerinin bu bariz kardeşlik ve dostluğu Sâdabat misakile dört memleketi birleştirmiştir. Bu vahdetin ilânihaye payidar olmasını diler, dost ve kardeş necib Türk milletinin saadetini temenni ederim.

Faiz Muhammed

Ekselâns Şükrü Saracoğlu
Hariciye Vekili
Ankara

Hariciye Vekilliğini deruhte etmeniz münasebetile en samimî tebriklerimi arzetmekle büyük bir memnuniyet duymaktayım.

Irak ile Cümhuriyet hükûmeti arasındaki münasebetlerin mümtaz selefiniz tarafından çizilen ananevî dostluk içinde ve Sâdabat paktını imzalayan memleketlerin sıkı teşriki mesaisi ile inkişaf ederek memleketlerimiz için yeni bir ferah ve terakki devresi açacağı kanaatile birlikte izhar olunan asil duygulara iştirak ederim.

Bu siyasette sizin şahsî yardımınızın hepimiz tarafından takib olunan bu büyük eserde başarılar elde etmekliğimize imkân vereceğine kaniim.

Tevfik Elsuveydi
Irak Hariciye Nazırı

Ekselâns Şükrü Saracoğlu
Türkiye Hariciye Vekili
ANKARA

Ekselânsınızın telgrafını büyük bir memnuniyetle aldım. İki memleketimizi birbirine bağlıyan sağlam dostluğun Sâdabat paktı sayesinde tesis olunan sıkı teşriki mesai ile kuvvetleneceğine ve Ankarayı son ziyaretim esnasında tanımakla derin bir intiba altında kalmış olduğum ekselânsınızın şahsında, sulhün hizmetine konulan bu muazzam eserin itimad ve dostluk havası içinde payidar olabilmesi hususunda en faal unsurlardan birini bulacağıma kaniim. Keza, mufahham hükümdarım tarafından çizilen İran haricî siyasetinin idamesinde yardımınızın benim için en kıymetli bürhanlardan biri olacağına kanaatim var.

[illegible] Hariciye Nazırı

Sıvasta akşam kız sanat okulu açıldı

Sıvas (Akşam) — Şehrimiz vilâyet bütçesinden ayrılan 51 bin lira tahsisatla modern teşkilâtlı bir Atatürk ilkokuluna kavuşan Sıvas, bu yıl Kültür Bakanlığı tarafından açılan genç kız ve yetişkin kadınlarımızın ileri bir ev ve cemiyet metodlarını, bilgilerini öğrenen ve bunlardan istiyenleri, kısa bir zamnda iş hayatına hazırlamak üzere, bir «Akşam kız sanat okulu» vardır. Okul, genç kızlarla tahsil çağını geçirmiş kadınlar için olmak üzere, iki şubelidir. Okulun açılması şehrimiz bayanları arasında alâka ile karşlanmıştır.

Bugüne kadar 100 e yakın talebe okula kaydedilmiştir. Okul direktörlüğüne de Beyoğlu Akşam kız sanat okulu öğretmenlerinden Kadriye Şahin tayin edilerek vazifesine başlamıştır.

Haber aldığıma göre bu okul gelecek yıl sanat enstitüsü haline getirilecektir.

Papanın sıhhati

Roma 27 — Papanın sıhhati hakkında neşredilen son raporda tehlikenin geçtiği bildirilmektedir.

★ Beyoğlu Halkevinden: 1 — 1/12/938 perşembe günü saat 18,30 da Evimizin Tepebaşındaki merkez binasında mimar bay Sabri Oran tarafından (Modern Mimarî» mevzuunda konferans verilecektir. 2 — Herkes gelebilir.

Yarın akşam: İPEK ve SARAY sinemalarında
Tamamile memleketimizde ve aid olduğu sahneler MİLO ADASINDA çekilen
Aynaroz Kadısı
Baş rollerde: Behzad - İ. Galib - Emin Belli - Halide - Mahmud - Şevkiye - Muammer - HAZIM - VASFİ
Numaralı koltuklar her iki sinema gişesinde satılmaktadır. Telefon: İPEK 44289 - SARAY: 41656

POLİTİKA

Polonya - Rusya anlaşması

Günün mühim hâdisesi, Polonyanın birdenbire Sovyet Rusya ile sıkı dostluk tesis edecek bir adım atmasıdır. Dün, burada Polonyanın vaziyetini izah ederken, Almanya tehlikesine karşı tedbirler almak istediğini söylemiştik. Son hâdise bize hak verdi. Polonya Sovyet Rusya ile bütün ihtilâflarını ortadan kaldırmak yolunu tutmuştur. Polonya ile Rusyanın münasebetleri epeyce gergindi. Bilâkis Almanya ile gayet iyi geçiniyordu. Şimdi, Almanyanın can düşmanı bildiği Rusya ile anlaşması Berlinde büyük bir sinirlilik uyandırmıştır.

Bunun sebebi malûmdur: Almanya, Polonyanın Çekoslovakya erazisinden bir kısmını daha Macarlarla paylaşmasına engel oldu. Diğer taraftan, büyük devletler arasında anlaşmalar, birleşmeler olduğu sırada, açıkta bırakılmaya razı olmadı. Şimdiye kadar Almanyaya yaklaşarak Fransa, İngiltere üzerinde tesirler yapmaya çalıştı, faydasını görmedi. Bilâkis Almanyanın Çekoslovakyayı koruması kendisi için büyük bir siyasî muvaffakiyetsizlik sayıldı. Şimdi Rusyaya teveccüh ederek iki taraflı oyun oynamak istiyor.

Bu hâdise Polonyadan ziyade Rusya için bir muvaffakiyet sayılabilir. İtalya ve Almanya düşmanlığına maruz kalan, Çekoslovakyanın Alman nüfuzu altına geçmesile Avrupa ortasında siyasî rolü sona eren, ve nihayet Fransa - Almanya anlaşmasile Fransa ile mevcud ittifakı hiçe inen Rusya, Polonyayı elde etmekle Almanyaya karşı kuvvetli bir cephe kurmuş oluyor.

Fakat çok muhtemeldir ki Polonyanın maksadı böyle bir tehditle Berlinde pazarlık kapısı açmak olsun.

AKŞAM

DÜNYADA neler oluyor? neler oluyor?

Yılan hikâyesi

Uzayıp giden ve mütemadiyen tekrar edilen meseleler hakkında: Yılan hikâyesi! derler.

Yılanlar hakkında söylenilen efsaneler de yılan hikâyesidir. Güya yılanlar yüzlerce sene yaşarmış; çalgıya hayran olan yılanlar flüt, zurna, kaval sesi duyunca yuvalarından çıkıp oynamağa başlarlarmış; yılanlar otla beslenirlermiş; yılan zehiri romatizmaya karşı deva imiş..

Hindistanda yılanlara mahsus bir bahçe vardır. Bu bahçenin direktörü her gün yüzlerce mektub alır. Yüzlerce kişi yılanlara dair malûmat [illegible] beyanatta bulundu:

Yeryüzünde en uzun yılan 9 metredir. 9 metreden daha uzun yılan yoktur. Ancak öldükten sonra boyu uzar. Diri iken 9 metre olan yılanın boyu ölünce 12 metre olur.

Yılan en çok 25 sene yaşar. 25 seneden fazla yaşıyan yılan görülmemiştir.

Yılanların hepsi, her cinsi ve her çeşidi sağırdır, top atılsa duymaz. Bunun için musikiyi sevmelerine, flüt, zurna, kaval sesinden hoşlanmalarına imkân ve ihtimal yoktur. Terbiye edilen yılanlar, sahiblerinin işareti üzerine oynarlar, yani oynar gibi hareketler yaparlar.

Ot ile beslenen hiç bir yılan yoktur. Ancak yılan zehiri şiddetli ağrıları teskin ettiğinden tıbda kullanılmaktadır.

Harp etmek lâzım!

Bunu Brükselde çıkan bir gazete yazıyor, evet, harbetmek lâzım diyor. Amma kimlerle harbetmek?.. Sineklerle!...

Brükselde sinek boldur. Her ev sinekten kurtulmanın çaresini arar ve bulamaz. Gazete diyor ki:

— Tifo ve barsak hastalıklarının mikroplarını taşıyan bu kara mahlûklardan korunmak için ne yapıyoruz? Odalara yapışkan kâğıd asıyor, pencerelere tel geriyor, filit sıkıyoruz. Bütün bunlar şahsî mücadeledir. Bu işi başarmak için hükûmetin işi ele alması şarttır. Kara sinek yumurtalarını imha edecek formül bulundu. 10 gram ekşimiş süt, 100 gram şekerli su, 100 gram arsenit dö potasyum'u 10 misli suya karıştırıp sineklerin yumurtladıkları sahaya dökmek kâfidir.

Bu formülü bulan İtalyan doktorlarından bay Ruata'dır.

Zarf

Fransa dairelerinin kullandıkları kâğıd ve zarf mikdarı dünyanın hiç bir yerinde harcanmaz.

Geçenlerde içtimaî sigorta müdüriyetine bir senede lâzım olan zarflar hesab edildi ve eksiltmeye kondu. Biliyor musunuz yalnız bu daire kaç zarf istiyor? On sekiz milyon!...

Afrika leylekleri

Avrupa damlarile bacalarında yuva kuran leylekleri Afrika halkı da tanır. Ancak Afrikada acaip şekilli, uzun bacaklı, uzun gagalı kuşlar pek çok olduğu için leyleklere büyük bir ehemmiyet verilmez.

Leyleklerin hayatı da Afrikada, Avrupada olduğu gibi değildir. Avrupada leylek uğur telâkki edilir. Bacasına leylek yuvası kurulan evin sahibleri çok sevinir. Afrikada ise leylekler hep havalarda görülür ve o kadar çoktur ki, Afrikalılar leyleği çekirgeye benzetirler.

Afrikada leylekler serseri bir hayat sürerler. Bir aile yuvası kurmak zamanı gelince akıllarına derhal Avrupa gelir, çift çift olurlar ve kanat gererek Avrupaya gelirler, yuvalarını kurarlar, yumurtlarlar, yavru çıkarırlar.

Tesadüf

Fransada Solonya'da avlanan bir bay, yanlışlıkla bir köylünün babahindisini vurdu. Hayvan öldü. Köylü avcının yakasına yapıştı. Avcı üzerine para almamıştı, köylüye Fransa millî tayyare piyangosunun biletini verdi.

Bu bilete 5 milyon frank isabet etti!...

Kimlerden sakınmalıdır?

Pariste çıkan Paris - Soir gazetesi diyor ki:

— Size: «Fikrim açıkça söyliyeyim mi?» diyenden sakınınız. Çünkü: Muhakkak canınızı sıkacak bir şey söyliyecektir.

— Ben düşündüğümü söylerim» diyenden sakınınız. Çünkü: Bu hiçbir şey düşünmiyen, salim hiçbir fikri olmıyan biridir.

— «Aziz dostum, senden boş yere meded umulmaz» diyenden sakınınız. Çünkü: sizi muhakkak angaryaya koşacaktır.

— «Bilirsiniz ya, size hürmetim büyüktür» diyenden sakınınız. Çünkü: Size fena bir oyun oynamıştır.

— «Aramızda kalacağına emin olduğum için söylemekte mahzur görmüyorum» diyenden sakınınız. Çünkü: dedikodu yapacaktır.

— «Tabiî, söyliyeceklerimi kimseye söylemezsiniz» diyenden sakınınız. Çünkü: Gevezenin biridir.

— «Hayat ucuzluyor; her şey yolunda; ömrümüz ebedî bir ilkbahardır. Artık endişe edecek hiçbir şey kalmadı» diyenden sakınınız. Çünkü: Delidir!

Fransada kısmeti çıkmamış kızların eğlence günü: 25 ikinci teşrin

İkinciteşrinin yirmi beşi Fransada, 25 yaşını bulduğu halde henüz kısmeti çıkmamış olan kızların günüdür. Her sene 25 ikinciteşrinde, o sene 25 yaşına basan kızlar toplanırlar, başlarında garip külâhlar olduğu halde, alayla hâmileri Sainte Catherinenin heykeli önüne gelirler ve heykele çelenkler koyarlar. Bundan sonra bir eğlence ve bir balo tertip edilir, sabaha kadar eğlenilir.

25 yaşında henüz, evlenmemiş kızlara Catherinette denir. İki gün evvel Catherinetteler yine Pariste böyle bir alay tertip ettiler. Başlarında garip külâhlar olduğu halde büyük bulvarlardan geçerek Sainte Catherinenin heykeli önüne gittiler ve heykele çelenk koydular. Akşamı yine bir balo verildi. Ekserisi büyük mağazalarda, terzi dükkânlarında çalışan 25 yaşını bulmuş kızlar bütün gece dansettiler, eğlendiler.

25 yaşını bulan kızların hâmisi Sainte Catherine kimdir? Bu adet ne zamandan kalmıştır?... Paris gazetelerinden birinin muharriri, henüz kısmeti çıkmamış 25 yaşındaki kızlara bu sualleri sormuş, fakat hiçbirinden muvafık bir cevap alamamıştır.

Sainte Catherine bundan tamam 1500 sene evvel yaşamış bir kızdır. İskenderiyede doğmuştu. Babası Cestus adındaki zalim bir adamdı. Catherine 25 yaşına bastığı halde henüz kısmeti çıkmamıştı. Bu sırada bir papas kendisini hıristiyan olmağa teşvik etmiş ve genç kız gizlice hıristiyanlığı kabul etmiştir.

Bu vaka meydana çıkınca kıyamet kopmuştur. İskenderiyenin hükümrı Masimin puta tapar, hıristiyanlıtan nefret ederdi. Cestusun kızı hıristiyan olduğunu duyunca kendisini çağırtmış ve sorguya çekmiş Catherine hiçbir şeyi gizlememiş v ristiyanlığı müdafaa etmiştir. Bunu zerine hükümdarın emrile genç müthiş işkenceler içinde öldürülmtü.

Hıristiyanlık her tarafa yayılı papalık Catherineyi azizler sırasına koymuştur. İspanya kiliselerinde alerin heykelleri vardır. Her sene heykellere işlemeli, dantelli elbise giydirilir, başlarına elmaslar takı Sainte Catherinenin heykelinin şında sarılı beyazlı bir külâh var Her sene 25 yaşına bastığı halde lenmemiş kızlar bu külâhı değiştirek yerine yenisini koyarlar. Bu nasebetle dinî merasim yapılırdı.

İşte Fransadaki adet bundan mıştır. Fakat İspanyada dinî mesim yapıldığı halde Pariste bu, ece vesilesi olmuştur.

Umumî harpten evvel bu eğlebirçok evlenmelere yol açıyordu. larında garip külâh olduğu halde kakta gezenler, yahut balo salonu dolduranlar, görücüye çıkmış idiler. Birçok gençler bunların sında beğendiklerine yanaşırlar, da teessüs eden dostluk ekseriya şanlanma ve evlenme ile neticeldi.

Umumî harpten sonra bu sur velenenler azalmıştır.

Şimdi 25 ikinciteşrin daha ziyad eğlence günü olmuştur.

Garip külâhlı Catherinettelerden bir kaçı

Pariste 25 yaşına bastıkları halde henüz kısmeti çıkmamış olan kızlar, 25 ikinciteşrin günü Paris sokaklarında garip külâhlarla gezerler. Bir zamanlar bugün bekâr erkeklerin nişanlı seçme günü idi. Şimdi daha ziyade eğlence günü halini almıştır.

İnşaat için esaslı hazırlıklar yapılıyor

Trabzon (Akşam) — Trabzon limanının inşası için hazırlıklar başlamıştır. Bu maksatla tetkikler yapılmaktadır. Şimdilik bu iş için 870 bin liralık tahsisat verilmiştir.

Trabzon limanının inşası Trabzondan başka bütün şark vilâyetlerinin iktısadî vaziyeti üzerinde büyük bir tesir yapacaktır. Hatta bununla kalmayacak, İran ile ticarî münasebat da artacaktır.

Verilen 870 bin lira ile iskelenin üç mühim yerinde büyük antrepolar ve soğuk su sahfiyesi, ile şehirde birer büyük otel yaptırılacaktır. Bu iki otel dahilî turizm bakımından çok ehemmiyetlidir. Trabzon gibi güzel bir şehre pek çok yolcu gelmesini temin edecektir.

Limanda motör ve elektrikli vinç tertibatı da çoğaltılacaktır.

Belediye vergileri tamamen tahsil edilememiş

936 senesi katî hesap raporlarını müzakeresine başlanıyor

Umumî vilâyet meclisi bugünlerde vilâyet idarei hususiyesile Belediyenin Karaağaç, Düşkünlerevi, Şehir tiyatrosu müesseselerinin 936 senesine ait katî hesap raporlarını müzakere edecektir. Tedkiki hesap encümeninin bu hususiaki mazbatası âzaya dağıtılmıştır.

Mazbata, bu seneye ait varidat tahsilâtının tahakkuka göre az olduğuna bilhassa işaret etmektedir. Encümen, bina ve arazi vergileri kanunlarla tenzil ve terkin edildiği için bu fasıllara ait tahsilât noksanı etrafında mütalâada bulunmağa lüzum görmemektedir. Ancak encümen diğer Belediye resim ve vergilerindeki tahsilât noksanlığını tedkike şayan görmektedir. Bu noksanlar, yerini değiştiren veya sanatını terkeden mükellefe ait vergilerden ileri gelmektedir.

Belediye memurları bu değişiklerden geç haberdar olduğundan sene tahsil edilemiyen vergi bekaya kabarmaktadır. Encümen, bu gibi ridatın, ancak tahsilinden sonra hakkuku yapılması lâzım geleceğ işaret etmiştir.

Bu seneye ait umumî tahsilât kûnu tahakkuk miktarına göre yüseksen dört olduğu halde, tahakkutahsiline tabi vergi ve rüsumun tasilâtı yüzde doksan yedi ve hattâ yde yüze kadar çıkmaktadır. Encümbütçe tanzim edilirken bütçe müvanesi bozulmamak için bu esasın zarı dikkate alınması lüzumunu isürmektedir. Encümen, bundan bka bütçede biribirine benziyen fave maddelerin birleştirilmesini de dalı görmekte ve Belediye riyasmakamının buna bir çare bulmastavsiye etmektedir.

936 senesi varidat tahakkukat mmuu 18,687,216 lira 46 kuruş ik11,206,505 lira 75 kuruş tahsil olumuştur. Tahakkuk ile tahsil arasdaki 7,480,711 liralık fark ta bekaya kalmıştır. Bu bekaya arasında küdar tramvaylarının ahvali maliybakımından tahsil edilemediği beyolunan vesaiti nakliye rüsumu da dır.

Tedkiki hesab encümeni, Üsküdtramvay şirketinin bu rüsumu bilere zammetmek suretile halktan naden tahsil ettiğini ve şirketin kenihtiyacına sarfettiği bu paranın Belediyenin tahsil edilemiyen bekavaridatına konulmasını da doğru gmemektedir.

Bundan başka bazı müessesele devlet dairelerinden Belediyenin acağı olan miktarın, müzakere surele halledilmesi lüzumu da encümen

Yeni Valide hanı

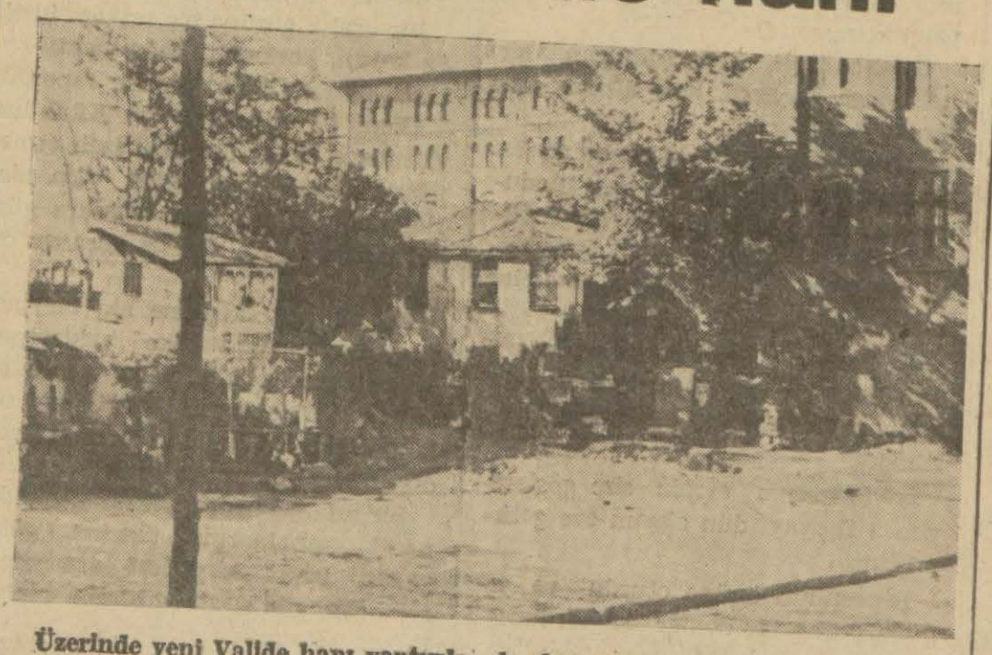

Üzerinde yeni Valide hanı yaptırılacak olan postane karşısındaki arsa

Eminönünde yıktırılan Valide hanı yerine Evkafın Yenipostahane karşısında yeni bir han yaptıracağını yazmıştık. Bu han için toprak tesviyesi yapılmış, temellerin inşası hazırlığına başlanmıştır.

KANSER

Sebebi hakkında tababetin katî malûmata sahip olmayışından ve tedavisi için elimizde bulunan vasıtaların da her zaman ve her vakada katî şifayı temin edemeyişinden dolayı bu hastalık, yirminci asrın devamla, ısrarla tetkik edilen, muammalı bir mevzuu halini almıştır. Bugünkü tıbbî çalışmalara hangi köşeden bakılsa; dershaneler, klinkler, neşriyat, bütün araştırma ve öğretme vasıtalarını hep bu mühim mevzua en geniş bir zamanı ayırmış görürüz. Bir taraftan hekimler ve hekimlik âlemi bu fena hastalık üzerindeki bilgileri yayar ve meçhulleri ararken, diğer taraftan da içtimaî teşekküller mücadele ve korunma merkezleri, cemiyetleri halkı bu hastalık hakkında tenvire çalışıyor, tahribatının mümkün mertebe tahdidi için yakalananları erken tedaviye sevk imkânlarını arıyor.

Bu iki cepheli mesainin her ikisi de doğru ve yerindedir. Zira araştıranlar için mühim meçhuller var ve bu meçhullerin halli, sadece bir kaprisi değil, insanlığa büyük bir yardım temin edece kmahiyettedir. Keza halkı geregi gibi tenvir etmenin de hastalığın husulüne mani olmak değilse, erken tedaviye sevkederek ölümleri azaltmakta olduğu istatistiklerle sabittir. Memleketimizde bu mevzu üzerinde yıllardanberi ilmî sahada çalışmalar vardır. İki sene evvel İstanbul üniversitesinde teşekkül eden kanser merkezi hem ilmî mesaiyi bir araya toplamakta ve canlandırmakta ve hem de içtimaî cepheyi ele almış bulunmaktadır.

Kanser tedavisi için bugün elimizde bulunan mühim silâhlardan biri olan radyom keşfinin yıldönümü münasebetile bütün dünyada yapılan kanser haftasında, bu hastalık üzerindeki geniş tetkiklerin mahsullerini, kısaca bir araya topluyoruz:

Kanser, milâttan yirmi asır evvelindenberi malûm bir hastalıktır. Hint ve Mısır papiruslarında kansere dair olduğu muhakkak olan, fakat bitta-[illegible] bugünkü bilgileri hiçbir bakımdan ihtiva etmiyen malûmata tesadüf edilmiştir. Daha sonraları Hipokartın, İskenderiye mektebinin paraçelsüsün verdiği malûmat oldukça şayanı dikkattir.

İbnisina, bütün urları, şifayap olmayan şişlikleri yara halinde büyüyen yeni teşekkülleri tarif etmiştir ve verdiği izahat kanseri gördüğünü, bildiğini anlatır.

On sekizinci asra kadar bu hastalık üzerindeki bilgi, sırf müşahedeye istinad eder, tetkik yoktur. Halbuki otopsi icad edildikten, çıkarılan parçaların mikroskopda tetkiki teessüs ettikten sonradır ki bu hastalık hakkındaki bilgiler modern ve ilmî sahaya intikal etmiştir.

Mahiyeti — Kanser vücudun örtülerini yapan höcrelerin istihale ederek, artarak vücuda getirdikleri yeni bir teşekkül umumî ismi ile kötü bir (ur) dur. Bu ur, hiç durmadan büyür, etrafını yer ve kendine benzetir, nihayet vücudu zehirler, eritir; kendi haline bırakılırsa hiç affetmez, neticesi mutlak ölümdür.

Kanserin sebebi hakkında katî malûmatımız yoktur. Bu hususta mevcut bütün fikirler, müşahedelerin tasnifinden, istatistiklerin tetkikinden çıkarılan netice ve hükümlere istinad ediyor.

Faraza kanserin yer yüzünde bazı kıtalarda veya bazı ırklarda fazla göründüğü hakkındaki iddialar, katî mahiyet alamamışlardır. Zira araştırmalar ilerledikçe anlıyoruz ki kanserin istisna ettiği hiçbir ırk yoktur. Bu arada ırklar arasında birkaç fark olsa da bittabi büyük bir merkezi olamaz.

Kanseri, meslek, iştigal ve içtimaî sınıflara göre taksim etmek de mümkün değildir. Boya fabrikalarında ve ya buhar teneffüs eden insanlarda, bazı maden amelelerinde nisbeten fazla görüldüğü ileri sürülerek intişar eden buharların muharriş tesir ile kanser tevlid ettiğini iddia edenler olmuştur. (Parafin, petrol, anilin tentürü, katran bu meyanda sayılmıştır. Keza röntgen şuaatının muzır surette tesir ettiği derilerde kanserin ayni yaralar hasıl olduğu muhakkaktır. Hatta şimdiki korunma vasıtaları mevcut olmadan evvelki devrelerin röntgen ile iştigal eden pek çok hekimlerin böylece ellerinde fena yaralar hasıl olmuştur.

Vücudun bir yerine isabet eden bir şiddet, bir darbe (travma) nın orayı tahrip veya tahriş ederek istikbalde orada kanser veya sarkom (bir nevi kötü ur) hasıl olduğunu bildiren müşahedeler de vardır.

Vücudun her yerinde, her cins örgü üzerinde kanser hasıl olabilir. Kanser vekayiinin geçmiş hallerini tetkik ettiğimiz zaman bütün istatistiklerin, bütün müelliflerin ittifak ile üzerinde [illegible] ruz: Kanser tabiî halini muhafaza eden bir örgü üzerinden başlıyor veya nadiren başlıyor. Kansere uğrıyan yer daha evvel bir iltihap, bir yanık, mütemadi ve müzmin bir taharruş ile tegayyüre uğramıştır, sonra burada kanse hasıl oluyor. İşte esbap üzerindeki tedkiklerin en yegâne katî malûmesi!.

İrsiyet ve sirayet meselelerine gelince — Çok eski müellifler kanserin irsî bir hastalık olduğunu iddia etmiş oldukları gibi zamanımızın büyük klinisyeni Delbetik olarak meşhur istatistiğini neşrettiği zaman bu iddialar yeniden canlandı. Ondan sonra fareler üzerinde tecrübî olarak kanser yaparak bir kaç batın takip eden Mont Slye'nin veraseti müsbet gösteren beyanatı da iddialara kuvvet verdi.

Kanseri ırsî bir hastalık olarak kabul edince şu ihtimaller hatıra gelir: Ebeveynden bir mikrop? çocuklara geçiyor veya bir istidat veyahut bir neşvünema noksanı kanserin tekâmülüne zemin hazırlıyor. Filvaki gerek ecnebi istatistiklerinde ve gerek bizim görgülerimiz arasında bu noktaya saplandırıcı vakalar yok değildir.

Meme kanserine müptelâ birkaç hastamızın annesinin de ayni hastalıktan; birisinin babasının mide kan-[illegible] ve 258 meme kanseri vakasına istinat eden şayanı dikkat istatistikte vakaların 76 sının ebeveyninin kanserli olduğu ve bunlardan 30 unun meme kanserine müptelâ olduğu tesbit edilmiştir. Tıb edebiyatında buna benzer daha vekayi vardır ve çoktur da. Her kesin klâsik olarak saydığı Napolyon misali de bu meyandadır. Malûmdur ki Napolyonun kendisi gibi babası, biraderi, iki hemşiresi de kanserden ölmüşlerdir.

Fakat bütün bunlara rağmen ebeveyninde kanser bulunmayan kanserlilerin adedi bulunanlardan pek çoktur, daha sonra veraseti tıbbî muayene ile tesbit ve izah edecek bir cersume, bir mikrop veya tecrübî olarak her zaman batından batına kanseri geçirmek iddiaları tahakkuk etmemiştir. Onun için bugünkü telâkkimizle kanser ırsî değildir.

Bundan içtimaî bakımdan mühim bir nokta çıkarırız: Ebeveyninde kanser bulunmayanlar kendilerini kanserden muaf saymasınlar veya bulunanlar mutlaka kanser olacağız diye bir vehme kapılmasınlar! Sirayet meselesi de böyledir: Sirayeti kabulden evvel kanserin mikrobî bir hastalık olduğunu tesbit etmek gerektir. Mikrop iddiaları zaman zaman sönüp ya[illegible]maz. Onun için bugün kansere mikroplu bir hastalık nazarile bakmıyoruz. Kanserin muayyen bazı evlerde, mahallelerde, şehirlerde fazla görüldüğünü ileri sürerek bir mikrop olması ihtimalini göz önüne almak kâfi değildir. Bu mikrobu bulmak, evsafını mütalea etmek lâzımdır ki işte bugün o yapılmamıştır ve yapılamamıştır.

Şu halde bugünkü telâkkimizle kanser ne ırsî ne saridir. Kanser mahiyetini her vakada tayin edemediğimiz içerden veya dışardan müessir olan bir takım muharrişlerin hücre hayatını değiştirerek vücuda getirdikleri bir urdur.

Tedavi — Kanserin tedavisi için bir ilâç yoktur. Şimdiye kadar tecrübe edilen namütenahi ilâcın muvaffakiyet vermemesinden kanaat alarak diyebiliriz ki kanser için bir ilâç da bulunmayacaktır. Kanser tedavisinde üç vasıtadan muvaffakiyet beklenebilir ki onlar da ameliyat, röntgen ve radyomdur. Bu vasıtalar kanserin başladığı yere, vücudun mukavemet derecesine, kanserin ilerleme derecesine göre tatbik edilir, hekimin ihtisası işidir. Bazı vakalarda bu vasıtalardan evvelâ biri, sonra diğeri tatbik edilir. Kanserde çok korkulduğu [illegible] de edi- (nüks) etmesine mani olma[illegible] hastanın erken, ur büyümeden, [illegible]fı istilâ etmeden hekime gelmesi lâzımdır. Bu suretle hareket edilirse alınan neticeler daha devamlı olur. Hasta tedaviden sonra senelerce yaşar. Vakit geçmiş, kanser yayılmış, vücut zayıflamış ise ya hiç tedavi yapılamaz, veya yapılan tedaviden kısa bir zaman sonra nüks olur, nüks ise ümidi çok kıran bir şeydir, filvaki onu da tedavi mümkünse de bu defa muvaffakıyet şansı çok azalır.

Netice — Münevver halk her uzuvdaki kanserin başlangıç ârazından haberdar olmalı, şüphe edince hekime gitmeli, alev bacayı sarmadan tedavi imkânını hazırlamalıdır.

Kâzım İsmail Gürkan
Doçent operatör

Polonya ve Rumen heyetleri

Dün Cümhuriyet âbidesine çelenk koydular

Solda Polonya, sağda Rumen heyetleri âbideye çelenk koyarlarken, ortada Polonya heyeti reisi defteri imza ediyor, Rumen heyeti selâm durupor

Atatürkün cenaze merasimine iştirak etmek üzere memleketimize gelmiş olan ecnebi heyetlerden Romanya ve Polonya heyetleri de dün sabah Taksimdeki Cümhuriyet âbidesine birer çelenk koymuşlardır. İki heyet saat on altıda Köstenceye hareket eden vapurla şehrimizden ayrılmıştır. İran heyeti salı gününe kadar şehrimizde kalacaktır.

MEŞ'UM KADIN

Aşk ve macera romanı

Nakleden: (Vâ - Nû) Tefrika No. 75

— Azizim! Gelişime hayret ettiniz, değil mi? Bir bekâr evine gelmemin, doğru bir hareket sayılmıyacağını bildiğim halde hissiyatımı yenemedim. Merak içindeyim!

— Merak mı? Ne gibi efendim?

— Benim gibi her arzusunu yapmağa alışmış bir kadın için, mühim bir meseledir. Bu cinayet işile zihnen alâkam var. Siz de anlattıktan sonra büsbütün merakım uyandı. Bir polis romanı okur gibi bu maceranın neticesine varmak istiyorum. Daha doğrusu Avrupa polis romanlarında rasladığım gibi hariçten size yardımcılık etmek ve böylece bu işi yakından takib etmek hevesindeyim.

— Aman efendim... Nasıl olur?... Bizde âdet değildir.

Genç kadın, bütün cazibesini takınarak, gayet sevimli, şirin bir eda ile:

— Ah o kadar istiyorum ki... Vallahi uykum kaçtı... Emin olun kimseye bir şey söylemem... Doğru olmadığını biliyorum amma... Bana itimadınız yok mu?... Hem de benim hatırım için biraz fedakârlık yapmaz mısınız?

Öyle cazibeli, öyle sokulgan bir hali vardı ki, Bedi, tesir altında kalarak:

— Sizin için neyi reddedebilirim?... Maamafih emin olun ki bu, umduğunuz kadar eğlenceli bir iş değildir. Bilhassa bu cinayette öyle fevkalâdelikler yok... Zaten gazeteler izahat veriyor...

— Veriyor amma, gayet kısa... Tafsilâtsız şeyler... Meselâ o Şermin hanımın istintakı... Uzun uzun yazılmadı.

— İsterseniz evrakı size göstereyim... Dosyayı dün akşam eve getirmiştim.

Bürosunun önüne oturdu ve yığınla duran bir domar kâğıdı karıştırmağa başladı.

Leman, hemen yerinden fırlıyarak, erkeğin başucuna geçti. Ve eğildikçe, saçının, vücudünün lâvanta kokusu, Bediin bütün benliğini altüst etti.

Birlikte dosyayı karıştırıyorlar... Karıştırdıkça elleri birbirlerine temas ediyor... Ve erkek, elektrik piline tutulmuş gibi, baştan aşağı titriyordu.

Genç kadına sarılmamak, onu öpmemek için, kendini zor zaptediyordu.

Leman, evrakı okuyordu.

Bir aralık gözüne bir tezkere ilişti. Az kalsın, korkudan bağıracaktı.

Bu, dün verilmiş, kısa bir rapordu.

«Yeni bir iz peşindeyim. Künhüne varıncaya kadar meseleyi izah etmeme müsaade vermenizi rica ederim!» diye yazılı olan satırlara gözlerini gezdirdi ve «Şevki» imzasını da gördü.

Bu, mutlak kendine aid bir meseleydi. Demek tehlike yaklaşıyor. Ne pahasına olursa olsun müdafaa tertibi almak lâzım. Büyük bir sükûnla, yaprağı çevirdi. Şerminin verdiği ifadeyi okumağa başladı.

Bir müddet sonra tekrar Bedie dönerek, yanaklarının üzerine gölge yapan uzun kirpikleri arasından, mıknatis gibi cazib gözlerile muhatabına bakarak:

— A... Aşktan bahsediyor... Biz kadınlar böyle şeylerle çok alâkadar oluruz.

Erkek kekeledi:

— Evet... Aşk macerası...

Genç kadın Adnanın da ifadesini okuduktan sonra:

— Dostu mu? - diye sordu.

— Hayır, nişanlısı.

— Ya?... Kızı ne kadar seviyor...

Sesinde coşkun bir hal vardı.

— Evet... Bu Adnan kızı pek beğeniyor, takdir ediyor... Fakat daha ne derin, ne coşkun aşklar vardır.

— Ne demek istiyorsunuz?... Galiba bu ifadeden başka başka mânalar çıkardık.

— Ne gibi?

Genç kadın, söylemek istemediği bir sözü ağzından kaçırmış gibi:

— Hiç! - dedi.

Bedi ısrar etti:

— Nasıl olur? Mademki benimle teşriki mesai etmeği arzu ediyorsunuz, o halde bütün düşüncelerinizi açıkça söylemeğe mecbursunuz.

— Öyle amma, cesaret edemiyorum... Ağır bir itham olur.

— Ağır itham mı?... Ne gibi?... Aklınıza ne geldi?

— Belki de saçma bir fikir... Bilmem ya... Birdenbire öyle düşündüm. Delikanlının bu büyük aşkına ve coşkun ifadesine baktım da «katil bu kızdır ve sevgilisi onu siyanet için çabalıyor!» dedim.

— Şermin hanım mı?

— Evet... Niçin olmasın?... Sevgilisini tekrar elde etmek için rakibesini öldürmüştür. Erkek te bu fedakâr aşkın karşısında mütehassis olarak nişanlısını kurtarmağa çabalıyor. Siz bunun böyle olması ihtimalini düşünmemiş miydiniz?

— Doğrusu hiç aklıma gelmedi.

Genç kadının yakınlığı Bedii o kadar altüst etmişti ki, şimdi artık hiç bir şeyi muhakeme etmeğe kudreti yoktu. Leman devam etti:

— Ben bu sözleri söyliyerek genç kızı itham etmek niyetinde değilim!... Zaten kendisini tanımam... Lâkin delikanlıya cidden hayran oluyorum. Onu takdir ediyorum. Metresi, katil... Her şey bunu isbat ediyor. Yaptığı bu cinayet adamı hissen uzaklaştıracağına büsbütün yaklaştırıyor. Zira delikanlı kadının bu cürmü kendi uğruna yaptığını anlıyor ve sevgilisinin enerjisini, fedakârlığını takdir ediyor.

Reşid paşanın kızı, bu sözleri söylerken muhatabına yaklaştı. Vücudü âdeta erkeğin vücudüne temas ediyordu. Yanan avuçlariyle Bediin ellerini tuttu. Ve hararetli bir sesle:

(Arkası var)

ANKARA

Refik Halid

—1—

Zamanıma rastlayan dört Ankara - Devden ırgatların mamuttan katırlara taşıttıkları ankaz yığını - Ney sesi kadar inleyici lokomotif düdüğü - Tevfik Fikretin kılıç manzumesi

Bir gün, bir uzak yerde, yol uğrağı, bir adamcağıza rasgelirsiniz; orta halli bir adamcağız... Tanışır, konuşur, ayrılır, gidersiniz. Fikrinizde bıraktığı iz hastalıklıya benziyen solgun yüzü, çürük dişleri, oldukça düşkün kıyafeti, bezginliğidir. Bir müddet sonra onları da unutursunuz.

Böyle hiçten tanışmalar karşısında zihnimiz lâstikliğini kaybetmemiş bir hamura benzer: Üstüne dokunan parmak yerleri çarçabuk kabarıp silinen, eski şeklini bulan bir hamur...

Fakat, bir gün, o adam, birdenbire bir ehemmiyet alır; cevheri meydana çıkar, adı, sanı dünyaları tutar. Varsa o, yoksa o... Bu işe şaşar, kalırsınız. Sade şaşmakla da kalmaz, siz de ehemmiyet vermeğe koyulursunuz. Çehresinin hatları zihninizin gökünde tutulmuş bir ayın açılışı gibi nurlanmağa; kaşı gözü, burnu, ağzı belirip kendisini tanıtmağa başlar. Hattâ küçük bir böbürlenme duymaktasınız: «Benim eski ahbabımdır, dersiniz, beraber epiyce düşüp kalkmıştık!»

İşte bugün Ankara isminin karşısında ayni haldeyim, öyle bir şaşkınlık, bir övünme içindeyim.

Nerede benim umumî harbde üç ay menfam olan Osmanlı hükûmeti vilâyet merkezi öksüz, yoksul, betibenzi kül Ankara; nerede Türkiye cümhuriyeti devlet merkezi olan hem vakarlı, hem koket, gözbebeği Ankara?

Zamanıma raslıyan dört Ankaradan ikisini biliyorum: Mesrutiyet ve [illegible] büyük harb içinde benim (Çorum) dan (Bilecik) e gidinceye kadar üç ay kaldığım Ankara tanıdığım Anadolu kasabalarının en kurusu, en karası, en darı ve en durgunuydu. Tepeden bakınca tuhafıma gittiydi: Sanki devden ırgadların mamuttan katırlara yükledikleri çatlak kerpiç ve çürük kereste yığınını getirip yanık suratlı, yalçın, haşin bir tepenin altına istif etmeden, acele boşaltıvermişler... Yapılmıştan çok yıkılmışa, dizilmişden fazla dağılmışa, oturulacaktan ziyade yakılacağa benziyordu.

Nitekim, anlatacağım gibi, öyle de oldu; dörtte üçünün külü savruldu.

İnsan böyle bir şehrin karşısında bir ezginlik, bir dünyadan bezginlik, hayatın tatsızlığına, hiçliğine bir inanış, bir iman ediş duyar. «Ölümden sonra öbür dünyada rahat etme» felsefesine kanmış gibidir. Şu ağaçsız, bahçesiz, yolsuz ve şekilsiz kasaba; renkten, tenasübden, ahenkten mahrum belde olsa olsa bir «a'raf» dır, çilelerimizin sona ereceği ümidile girdiğimiz kasvetli bir ahret yolu istasyonunun bekleme salaşı!

Şehirsizlik, Şarkı, bedbinlik felsefesinin mucidi yapmıştır. Neden eski Yunanistan nikbinliğin doğduğu yerdi? Zira orada «site» vardı. Şehir güzelliği, şehir intizamı ve temizliği bütün bir milletin şeklini, ruhunu değiştirecek mahiyette kuvvetlidir; bir solucanı bir kuş haline getirebilir; yerde güç sürüklenene gökte kanad gerdirir. «İstihale» nin en şaşırtıcısını onda görürsünüz.

Dünkü Ankaraya tepeden bakarken içinde bir yer şiltesi ve bir basma yorgan duran bir oda düşünüyordum; şilteye uzanmak ve yorganı başıma çekmek, yarı ölmek için...

Bugünkü Ankara karşısında ava çıkarılmış bir seter gibi enerji, keyif bataryası kesilmiştim; canlı, neşeliydim; koşmağa, iş görmeğe, zevk sürmeğe kendimde sonsuz bir kudret, taşkın bir istidad buluyordum.

***

Arabamız biraz daha yaklaştı, şehir kendisini göstermeğe, binalar fark olmağa başladı. Bana öyle geldi ki evler, bu halde, böyle değildiler; geniş ovaya seyrek seyrek, ferah ferah dizilmişlerdi; birden bir heyûlâ zuhur etti.... Bu bina sürüleri telâşa düştüler, harekete geçtiler, koşarak, birbirlerine çarpıp ezerek ve ezilerek şu dere içine, başbaşa, kıçkıça, altalta ve üstüste, nasıl olursa, tos vura vura sokuldular, sıkıştılar, korkudan sustular ve donup kaldılar. Yalnız küt küt atan yüreklerini ve sıcak soluklarını duyuyorum: İstasyonda manevra yapan odunla ısınmış bir lokomotifin makine sesi!

Arabacı:

— Tii, Engürü şuncağız! demişti.

Halk dilinde kasabanın adı böyle anılırdı. Biz de «Engürü armudu» derdik. Fakat nedense - dil meselelerinin hikmetinden sual olunmaz - sıra bala, kediye ve keçiye gelince Ankara kelimesini kullanırdık: Ankara balı, Ankara kedisi, Ankara keçisi!

Ben arabacıma önce Gezi bağlarını sordum. Üzüm düşkünü, veya bağ, asma meraklısı mıydım? Hayır; Çorumda elekçi kızları Ankara koşmaları söylerlerdi:

Gezi bağlarında bir top gülüm var
Hey Allahtan korkmaz sana, bana ölüm var!

türküsile epiyce kulağımı çınlatmışlardı. Çorumdan üç coşkun sesle geliyordum: Çengilerin durup dinlenmeden vurdukları gümüş zil sıkırtıları; komşu ve han ahırlarındaki eşeklerin birbirlerine, kapı ardında [illegible] evvel yaşamış, azman, yaralı arı vızıltıları!

Şimdi üç yıldanberi mahrum kaldığım bir nağmeye kavuşuyordum: Lokomotif düdüğü... Bunu tam şehrin kapısında duydum. Bezdirici, çiy tren sesinin ne yanık, ne mânalı, ne hasretler ve ne melânkolilerle dolu olduğunu ancak sürgün bilir. Baba evimde bir lâvha vardı:

Anlamaz nâyın sedâsın değme monla neydüğün
Âni Mevlânâya fehmettirdi Mevlâ neydüğün

Lokomotif neyini de, Mevlâ menfiye fehmettirmişti!

Evet, işte Ankarayı böyle boyladım, böyle buldum: Hükûmetin en küçük himmetinden, muhabbetinden uzak kalmış bir gamlı kasaba. Bu kasaba kirli bir dere kenarına yarı gömülmüş, unutulmuş, yatıyor; kayıdsız ayaklar altında eziliyordu.

Tevfik Fikretin Kılıç manzumesindeki:

Çekiç altında muhakkar ezilir günlerce
Bir çelik parçası bir tiği mehib olmak için

Mısraları o zamanki Ankaraya uygun düşüyor ve bugünkü Ankaraya da manzumenin şu kısmı yaraşıyor:

O çelik parçası bir gün bir ehemmiyet alır,
Koca bir kavmin olur harisi istiklâli,
Koca bir memleketin ırzı, hayatı, malı,
Ona vâbeste kalır!

(Arkası var)

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Osmanbeyde Şark Merkez, Taksim: İstiklâl caddesinde Kemal Rebul, Beyoğlu: Tünelde Martkoviç, Yüksekkaldırımda Vinkopulo, Galata: Topçular caddesinde Merkez, Fatih: Şehzadebaşında Asaf, Karagümrük: Mehmed Fuad, Bakırköy: Merkez, Sarıyer: Osman, Aksaray: Yenikapıda Sarım, Beşiktaş: Vidin, Fener: Vitali, Kumkapı: Cemil, Küçükpazar: Hikmet Cemil, Samatya: Yedikulede Teofilos, Alemdar: Ankara caddesinde Arif Neşet, Şehremini: Ahmed Hamdi, Kadıköy: Sadık, Yeldeğirmeninde Üçler, Üsküdarda İmrahor, Heybeliada: Tomas, Büyükada: Halk.

Her gece açık eczaneler:
Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarı, Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe ve Anadoluhisarındaki eczaneler her gece açıktır.

SİNEMA

HOLLİVUTTAN DÖNENLER

Annabella, Danielle Darrieux Amerikada neden muvaffak olamadılar?

Annabella Komedi Fransez sahnesine çıktı, bir piyeste mühim bir rol oynadı

Her sene Avrupadaki sinema yıldızlarından birkaçı, kârlı konturatlarla Holivuda gider ve orada filim çevirmeğe başlarlar. Fakat bunların filimleri ekseriyetle beklenildiği kadar parlak netice vermez ve büyük ümidlerle Amerikaya giden filim yıldızları tekrar Avrupaya dönmeğe mecbur olurlar.

Son senelerde bilhassa Fransadan Holivuda birçok artist gitmiştir. Fakat birkaçı müstesna olmak üzere bunların hepsi dönmüştür. Fransadan Holivuda giden artistlerin başlıcaları şunlardır: Morice Chevalier, Charles Boyer, Fernand Gravey, Simone Simon, Danielle Darrieux, Annabella, Mireille Ballin. Bu artistler arasında yalnız Charles Boyer, Fernand Gravey Holivutta temelli surette yerleşmişlerdir. Diğer bütün artistler, Chevalier de dahil olmak üzere geri dönmüşlerdir.

Geçen sene Annabella, Danielle Darrieux ve Mireille Ballin büyük ümidlerle Holivuda gitmişlerdi.

Bunların üçü de Fransız sinemasının en parlak üç yıldızı idi. Mireille Ballin Holivuda giderken az zaman sonra, henüz filim çevirmeğe başlamadan Fransaya döndü. Diğer iki yıldız işe başlamak için aylarca beklediler.

dılar, filimlerini tamamladılar. Fakat bunların ikisinin de çevirdiği filim beklenilen neticeyi vermedi. Bunun üzerine iki genç artist Fransaya dönmeğe ve tekrar Fransada filim çevirmeğe mecbur oldular.

Annabella ve Danielle Darrieux Avrupada çevirdikleri bütün filimlerde muvaffak oldukları halde Holivutta neden muvaffak olamadılar? Bunun cevabı gayet basittir: Avrupada bu iki artist için en güzel senaryolar hazırlandığı halde Amerikada ancak dördüncü, beşinci derecede senaryolar verildi. Böyle zayıf bir senaryoya dayanan filim tabii muvaffak olamazdı. Birinci sebep budur.

Annabellanın son resimlerinden biri

İkinci sebep de Avrupa ile Amerika arasındaki duygu ve görüş farkıdır. Bu artistler hislerini, şimdiye kadar alıştıklarından büsbütün başka bir şekilde izhara mecbur tutulmuşlardır. Bu da artistlerin muvaffakiyetine mani olmuştur.

Fransız sinema münekkitleri: «Amerikada vesait çok boldur. Bir filim için milyonlar sarfedilir. Fakat noksan olan bir şey varsa o da iyi senaryo yazan ve iyi rejisördür. Amerikada birçok filimlerin senaryoları, tahammül edilemiyecek kadar basittir. Rejisörler de, birkaçı müstesna, pek geridirler.» diyorlar.

Bunda haksız oldukları iddia edilemez. Amerikada çok yüksek birkaç rejisör ve sahne vaz'ı vardır. Fakat bunlardan başkası Avrupada bu işlerde katiyen kullanılamayacak kadar istidadsız şeylerdir.

Holivuttan dönen artistler içinde kendisinden en çok bahsedilen Annabelladır. Bunun bir sebebi, artistin kocası Jean Murat'dan ayrılmasıdır. Annabella ve Jean Murat iki sene evli durmuşlardır. Fakat bu müddet zarfında pek az birlikte yaşamışlardır. Karı koca arasında büyük yaş farkı vardır. Jean Murat ellisine yaklaştığı halde Annabella henüz otuzu bulmamıştır. İkisi ayrılmakla beraber dost kalacaklarını ilân etmişlerdir.

Annabelladan bahsedilmesine ikinci bir sebep de artistin geçen hafta Komedi Fransez sahnesine çıkması ve orada oynanan bir piyeste rol almasıdır. Annabellanın teyzesi Komedi Fransezin tanınmış artistlerinden Jeanne Delvairdir. Jeanne Delvairin sahneye vedaı münasebetile oynatılan piyeste Annabellâya da mühim bir rol verilmiştir. Bu suretle kendisinin kıymeti gösterilmiştir.

Annabella şimdi «Şimal oteli» adında bir filim çevirmektedir. Holivuttan gelen diğer yıldızlar da Fransada çalışmağa başlamışlardır.

Annabellanın Hollivutta Villiam Povell ile birlikte çevirdiği filmden bir sahne

Atatürk için Sofyada bir ihtifal yapıldı

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Atatürkün tabiî boyda büyük bir tablosu konmuştu. Tablo çiçeklerle süslenmişti. İlk olarak Türk - Bulgar dostluk cemiyeti reisi mebus profesör Petko Stoyano söz aldı ve parlak bir nutuk söyledi. B. Stoyanof: «Atatürk, Türk tarihinde en büyük şahsiyettir. Türk istiklâlinin ve uyanışının âmilidir» dedi ve hazır bulunanları, bir dakika ayağa kalkmağa davet etti. Herkes ayağa kalktı, salon bir dakika derin bir sükût içinde kaldı.

Bundan sonra Bulgaristanın eski Ankara elçisi B. Pavlof bir nutuk söyledi. Atatürkün yaptığı büyük inkılâplardan bahsettikten sonra Atatürkün Bulgaristanı çok sevdiğini, Bulgarların çalışkanlığına hayran olduğunu anlattı.

Üçüncü hatib olarak kürsüye çıkan Bulgar ordusunun eski başkumandanı ihtiyat general N. Jekov, Atatürkün, 1913 - 1914 arasında Sofya ataşemiliterliği zamanına ait hatıralarını anlattı ve dedi ki:

«1914 yılının sonbaharında idi; Bulgaristan, Türkiye ile askerî bir ittifak akdetmek için müzakerede bulunuyordu. İttifak muahedesinin yapılması için Bulgar erkânıharbiyesinde çalışılırken ben de erkânıharbiyede bulunuyordum. Bir gün, erkânıharp dairesine Mustafa Kemal isminde bir Türk zabiti geldi. Kendisini Türk hükûmetinin, Sofya ataşemiliteri olarak gönderdiğini ve Türkiye ile Bulgaristan arasında askerî ittifak müzakerelerine iştirake de memur edildiğini söyledi. Bu suretle tanıştık. Mustafa Kemal, o zamanlar binbaşı idi, ben ise miralaydım. Harikulâde iyi fransızca konuşuyordu. Cümleleri, bir yüksek diplomat gibi tartarak söylüyordu. Karşımda, yüksek kültür sahibi centilmen ve münevver bir Türk olduğunu anladım.

O zamanlar İstanbul, Türk - Bulgar ittifakına Romanyanın da iltihak etmesini istiyordu. Bulgaristan, bazı psikolojik sebepler dolayısile ittifakın yalnız Türkiye Bulgaristan arasında yapılmasını istiyordu. Mustafa Kemal de bu iki memleket arasında ittifak yapılmasına taraftardı. Nihayet neticede ittifak imzalanamadan kaldı. Fakat bu münasebetle binbaşı Mustafa Kemalle ahbap olduk. Sofyada beraber gezmeğe başladık. Tarihî ve siyasî mevzular üzerinde de konuşuyorduk. Daha o zamanlar yeni Türkiyede yaptığı inkılâpları düşünüyordu.

Nihayet vaziyete hâkim oldu, muradına erdi ve yeni Türkiyeyi ihya etti.»

Bu nutuklardan sonra Türk - Bulgar dostluk cemiyeti reisi profesör Petko Stoyanov, Atatürkün cephe arkadaşı olan İsmet İnönünün Reisicümhur intihabından hürmetle bahsederek ihtifale nihayet vermiştir.

Bir Bulgar gazetesinin yazdığına göre, Atatürkün, ataşemiliterken Sofyada oturduğu Ferdinand bulvarında 28 numaralı ev, müzeye çevrilecektir. Atatürkün Sofyaddaki bütün hatıraları burada toplanacaktır.

Bulgar gazeteleri, gerek Ankarada ve gerek İstanbulda Bulgar askerî heyetine ve kıtasına yapılan dostane misafirperverlikten uzun uzadıya bahsediyorlar.

Çarşamba günü Fransada umumî grev var

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Hükûmet bu tehlike üzerine tedbirler almaktadır. Umumî servis müstahdemlerinden bir kısmı seferber edilecektir. Başvekil B. Daladier umumî nizamın devamı için bir plân hazırlamaktadır. Bu münasebetle ordu ve polis şeflerile tekrar görüşmüştür.

Paris 27 — Paris mıntakası amele sendikaları birliği, malî kararnameleri protesto için dün akşam Velodrumda bir nümayiş toplantısı yapmıştır. Söz alan hatipler arasında iş konfederasyonu kâtibi Leon Jouhaux demiştir ki:

«Bu toplantıdan maksad işçilerin kararnameleri kabul etmemek hususundaki arzularını tebarüz ettirmektir. Umumî iş konfederasyonu vaziyeti tedkik ettikten sonra amele sınıfını mukavemet etmek hususundaki azmini izhar etmeğe davet etmiştir.»

Mitingin sonunda kabul edilen bir takrirde Paris mıntakası işçilerinin kararnameleri protesto etmek maksadile ayın 30 uncu çarşamba günü yapılmasına karar verilen 24 saatlik umumî greve iştirak edeceklerini resmen taahhüd ettikleri kaydedilmektedir.

B. Daladier'nin nutku

Paris 27 — Başvekil Daladier, saat 20 de radyoda bir nutuk irad etmiş ve 25 teşrinisanide Fransız - Alman müşterek beyannamesinin yakında imza edileceği ilân olunduğunu ve bunun derhal umumî grev tehdidi ile karşılandığını söyliyen Başvekil ezcümle demiştir ki:

— Niçin, 1936 danberi birbirini takib eden bütün Başvekiller tarafından kanunsuzluğu ilân edilen bu işgaller niçin? Yalnız en mütavazi vatandaşları mutazarrır eden bu umumî grev neden? Ne diye umumî hizmetleri felce uğratacak bir el birliği ile Cümhuriyet kanunlarına tecavüz etmeleri için memurlar [illegible] şamba günleri sabahla [illegible] den akşamın saat yedisine kadar bütün trenleri yollarda ve otomobilleri garajlarda durdurmaları için şimendifercilere emirler veriliyor? Bütün bunlar için bahane, hükûmet kararnamelerine karşı protestoda bulunmaktır.»

B. Daladier hükûmet kararnamelerinin sosyal kanunları ilga etmediğini söyliyerek nutkuna şöyle devam etmiştir:

— Ne zaman paralı izni kaldırdık, ne zaman ücretleri azaltmak istedik, ne zaman haftada kırk saati artırdık? Yalnız bütün seleflerimin tasavvur ettiği gibi Fransanın iktisadî zaruretlerine ve millî müdafaa ihtiyaçlarına tevfikan haftada 40 saatlik tatbikatını yumuşatmak mevzuubahistir.

B. Daladier umumî grevin hakikatte meslekî mahiyette hiç bir matalibi tazammun etmediğini temin ederek demiştir ki:

— Bu grevlerin ne maddî ne manevî hiç bir meşru sebebi yoktur. Umumî hürriyetler hiç kimse tarafından tehdit edilmemektedir. Diktatörlükten veya faşistlikten, bazı kimselerin söylemiye yeltendikleri gibi bahsetmek gülünç bir tasniden ibarettir.

Polonya politikasında mühim bir değişiklik

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

ile Sovyet hariciye komiseri arasında yapılan konuşmalar bir anlaşma ile neticelenmiştir.

Polonya ile Almanya arasında şimdiye kadar sıkı bir dostluk mevcuddu. Bu sebeple yeni anlaşma her tarafta büyük bir tesir yapmıştır.

Resmî tebliğ

Varşova 27 (A.A.) — Resmî tebliğ: Sovyetler birliği hariciye komiseri Litvinof ile Polonyanın Moskova elçisi Grzybovski arasında son zamanlarda yapılan müzakere neticesinde aşağıdaki hususat müşahede edilmiştir:

1 — 25 temmuz 1932 tarihli ademi tecavüz paktı da dahil olmak üzere Polonya ile Sovyetler birliği arasında akdedilmiş olan mukaveleler bütün şumullerile iki memleket arasındaki münasebetlerin temelini teşkil etmektedir. Beş senelik bir müddet için akdedilmiş olup 5 mayıs 1934 den 31 ilkkânun 1945 tarihine kadar uzatılan ademi tecavüz paktı iki devlet arasındaki muslihane münasebetlerin idamesini temine kâfi esas teşkil etmektedir.

2 — İki hükûmet arasındaki ticarî münasebetlerin arttırılması düşünülmektedir.

3 — İki hükûmet, muallâkta kalan meselelerin ve son hudud hadiselerinin müsbet bir şekilde halledilmesi lüzumunda mutabıktır.

Yarı resmî bir tebliğ

Varşova 27 — Pat ajansı yukarıdaki tebliğ münasebetile şu mütalâayı beyana mezundur: «Sovyetler birliği ile Polonya arasındaki anlaşma, iki hükûmet münasebatının mevcud muahedelere müsteniden kuvvetlendirilmesi için atılmış bir adımdır. İki taraftan gösterilen temayül, Polonya - Sovyet komşuluk münasebetlerinin kuvvetlenmesi hususunda bir garantidir.

Almanyada infial

Varşova 27 — Buradaki Alman mahafili Polonya - Sovyet anlaşmasını iyi karşılamamıştır. Bu itilâf, Polonya ile Macaristan arasında müşterek bir hudud olması için Çekoslovakyadan yeniden arazi alınmasına Almanyanın katî surette mâni olacağına dair Alman sefiri tarafından Varşovada yapılan teşebbüse bir cevab sayılıyor. Polonyanın İtalyayı da bu meseleye karıştırmak hususundaki gayreti ve Polonya tarafından Alman ekalliyetine karşı yapılan muamele Berlinde büyük hoşnutsuzluk uyandırmıştır. Almanya, Polonyaya karşı politikasını bu vaziyete göre tayin edecektir.

Moskova mahafili ne diyor?

Moskova 27 — Sovyet Rusya ile Polonya arasındaki son müzakereler, Polonyanın teşebbüsü üzerine vuku bulmuştur. Salâhiyettar mahafil bugünkü şerait dahilinde iki hükûmet arasındaki anlaşmanın kıymetini takdir etmektedir. Burada deniliyor ki: «Sovyet gazeteleri Polonyanın politikasını oldukça şiddetli bir şekilde tenkid etmişlerdir. Fakat şimdiye kadar yapılan bu tenkidler Polonyanın Almanya ile çok sıkı bir surette temasının doğurduğu tehlikeleri göstermek içindi.»

Güzel bir kasaba

Erzin son senelerde çok ilerledi

Erzin (Akşam) — İran Şahı Daranın tesis ve büyük [illegible] harip eylediği meşhur İsus şehrinin harabeleri civarında ve takriben iki yüz sene önce kurulmuş olan Erzin 923 de liva merkezi de olmuşken sonradan nahiye haline kalbedilmiştir. Erzin nüfusu en çok nahiyelerimizdendir. Bu miktar on köyüle birlikte yedi bini mütecavizdir. Nefsi kasabanın nüfusu 4250 dir.

Cenup ciheti Akdeniz ve şimal kısmı şimendifer hattile çevrili olan Erzinin umumî manzarası gayet hoştur. Ağaç ve bahçe, nahiye merkezini iç ve dıştan kaplamıştır. Sahil kısmında, dünyanın pek az köşelerine nasip olmuş güzellik ve tabiilikte geniş bir plâj mevcuttur. Sahil ovasının tulû on dört kilometreyi bulur. İkizoğlu çifliğinden çıkan Burnazçayı bu kısım topraklar üzerinde dört kilometrelik bir mecra çizer. İsus harabeleri ve muazzam su kemerleri bu taraftadır.

Erzin ayni zamanda mühim bir iskân mıntakasıdır. Merkez ve köylere Romanya, Bulgaristan, Girid, ve Filistinden gelme birçok vatandaş yerleştirilmiştir. Toprak çok münbittir. Her nevi hububat büyük bir bereketle yetişir. Son senelerde pamukçulukla portakalcılık fazla rağbet görmüş ve ilerlemiştir. Mevcut altmış iki bin hektardan bugün ancak 3700 hektarında zeriyat yapılmaktadır.

Burada maarif sevgisi çok yüksektir. Merkez halkının yüzde seksen beş ve köy ahalisinin yüzde otuz beşi okur yazardır. Nahiye kurağında tahsil çağına gelmiş çocuklardan yüzde altmışı ve üç sınıflı bir mektebi olan Başlamışköyü çocuklarının da yüzde otuzu ilkmektebi bitirmiştir.

Erzin adeta bir plân dahilinde kurulmuş hissini vermektedir. Şose halindeki caddeleri gayet geniş ve muntazam, sokakları açık, evleri kârgir, çarşıları düzgündür. Buna on beşinci Cümhuriyet yılında sarfolunan gayretler de inzimam edince Erzin cenup Anadolusunun küçük fakat şirin ve sevimli bir kasabası halini almıştır.

Bütçesini on beş bin liraya iblâğ eyliyen belediye umumî hizmet ve ihtiyaçlardan bir çoğunu gidermiş ve önümüzdeki seneler için bir çalışma

Diyarbakırda imar faaliyeti

Umumî müfettişlik yeni

Diyarbakır (Akşam) — Birinci umumî müfettişlik için sur dışında yeni yapılan dairelerin inşaatı bitmiştir. İç kalede hükûmet konağının yanındaki ufak binalarda vazife gören memurlar yeni binalarına taşınmışlardır. Bu dairelerin yeni şehirde yapılmasile istikbalde şehrin sur haricine çıkması için ilk adım atılmıştır.

Belediye tarafından yaptırılmakta olan nümune evinin ikmaline az bir şey kalmıştır. Bu ev, Dağkapı civarında ve Vali konağının karşısındadır. Bu ev de bittiği takdirde yeni şehrin başlangıcında olan bu ev, bu cihet bir kat daha güzellik verecektir.

Yeni şehirde yapılmakta olduğunu evvelki mektubumla bildirdiğim başmüşavirlik binasının inşası devam ediyor. Bu bina her ne kadar ufak kıtada ise de çok güzel ve çok moderndir.

Yol faaliyeti

Nafia dairemiz bu sene büyük bir faaliyetle çalışıyor. Kazalarımıza patikadan başka yol yokken son yol faaliyetleri sayesinde hemen her kazaya otomobille gitmek kabil olmaktadır.

Şehir içinde Dağkapısından itibaren Nafia dairesinin önüne kadar parke döşendiği gibi, şimdi de bu parke yolun her iki tarafına çimentodan olarak beş metre genişliğinde kaldırım yapılmıştır.

İzzetpaşa caddesinden itibaren Hindibaba ve Urfakapısına doğru parke olarak yapılmakta olan yol Anzebe başına kadar varmıştır. Urfakapısına yakın bir yerde yolun istikametine tesadüf eden birkaç evin istimlâk muamelesi bittikten sonra bu evler derhal yıktırılarak, yol durmaksızın Urfakapısına bağlanacaktır. Bunun da âzamî yirmi güne kadar bitmesi kuvvetle muhtemeldir.

Borsa vaziyeti

Ziraat bankası buğday alımına nihayet verdikten sonra piyasada epeyce düşkünlük hasıl olmuştur. Buğdayın kilosu beş kuruştan üç kuruş 17 santime, arpanın kilosu 4 kuruştan 3 kuruşa, nohudun kilosu beş kuruştan dört kuruşa düşmüştür. Banka ve yahut hariçten bir müessesenin buğday alacağını işitiyoruz. Bunlar mübayaaya başladığı takdirde bu fiatlerin artacağı şüphesizdir.

Yağ satışı vaziyetini değiştirmemiştir. Fiatin yükselmesine rağmen yağın alıcıları çoktur. Bugün ticaret borsasında yağın kilosu 79, pirincin kilosu 17, ceviziçinin 39 kuruş 60 santim, kabuklu cevizin 11 kuruş, kuru fasulyenin 7 kuruş 11 santimdir.

Tarsusta bu yıl on beş köy okulu daha açıldı

Tarsus (Akşam) — Tarsus, bütün Türkiyede en çok okula malik bir kazadır. Hatta bu bakımdan bir çok vilâyetleri de geride bırakmaktadır.

Merkezde bir Amerikan kollejile, beş ilkokul ve üç biçki, dikiş yurdu mevcuttur. Köy okullarının mevcudu 32 idi. Bu ders yılı inşaatı bitirilen on beş köy okulu daha talebeye açılmıştır ki, bununla köy okulları yekûnu 47 ye baliğ oluyor demektir.

Yirmi senelik siyasî tecrübenin neticesi

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

ticesi karşısındayız. Fransa, Avrupasi, Avrupadan elini çekmek bahasına Almanya ile hudutlarını emniyet altına alarak, istikbali İngiliz kuvvetine emanet etmektir.

Bu tecrübeden çıkan ikinci ders, bir takım siyasî prensiplerin ve büyük devlet politikalarının peşine takılmaktaki tehlikedir: Küçük İtilâf bu hatânın kurbanı oldu.

Balkan anlaşması, sırf kendi menfaatleri namına, ve yalnız kendi kuvvetine güvenerek kurulduğu için ölmez bir hayatiyeti vardır. Nihayet Kemalist Türkiye, on beş yıldır, ancak kendi şahsiyetinin damgasını taşıyan, dostluklarında ve münasebetlerinde ne mahmi ne de hodbin olmayan bir siyaset güttüğü için, Avrupa müvazenesinin yıkılış sarsıntıları arasında her zamandan daha kuvvetli ve endişesiz duruyor.

Necmeddin Sadak

Fransada yeni kararnameler

Eski muharipler hükûmetle müzakerede bulunuyorlar

Paris 27 (A.A.) — Eski muharipler millî konfederasyonu millî konseyi dün öğleden sonra açılmıştır. Umumî kâtip Rivollet okuduğu rapor ile konfederasyon idare heyetinin 15 ikinciteşrindeki fevkalâde içtimaını anlatmış ve bu içtima ile eski muhariplerin hükûmet tarafından son neşrolunan kararnamelere karşı olan vaziyetini tesbit ettiğini ilâve etmiştir.

Rivollet ve Barral, konfederasyon mümessili sıfatile, 10 ikinciteşrinde Başvekil Daladier tarafından kabul edilmişlerdir. Başvekil eski muhariblerin de bu yeni kararnamelerle mükellef tutulduklarını ve onlardan kesilecek vergi mikdarının bir milyardan fazla olduğunu bildirmiştir. Bunun üzerine iki mümessil bu dekrelerin neşri pek ağır netayice mal olabilecek siyasî bir hata olacağını Başvekile söylemişlerdir. Bunun üzerine M. Daladier, eski muhariblere taallûk eden kısımları Maliye Nazırı ile görüşerek iptal ettireceğini söylemiş ve fakat onların bizzat müracaat ederek tahminen 400 milyonluk kadar bir mükellefiyeti kabul eden bir jest yapmalarının doğru olacağını ilâve etmiştir.

Yunan Başvekilinin haricî siyaset hakkında beyan[illegible]

(Baş tarafı 1 [illegible]

[illegible] söyliyebilmekliğimdir.

Yunanistan diğer her hangi bir devletten hiç bir şey istemiyor: Yunanistanın yegâne arzusu sulhün muhafazası ve bütün memleketlerle iyi münasebetlerinin inkişafıdır.

Yunanistanın Balkan antantını teşkil eden dost ve müttefik devletlerle olan çok samimî münasebatı herkesce malûmdur. Bu münasebetler değişmeden ve sarsılmadan devam etmektedir.

Yunanistanı dost ve müttefik Türkiyeye bağlıyan hususî rabıtalar da gene herkesce malûmdur ve evvelden olduğu gibi bugün de katiyetle beyan ederim ki bu hususî bağlar çözülmez mahiyettedir.

Bulgaristana Selânik anlaşmasile bağlı bulunuyoruz. Aramızda daha sıkı münasebetlerin inkişafı hususunda bu anlaşmalara büyük ümidler bağlıyoruz. İki memleket arasında ekonomik meselelerden başka muallakta hiç bir mesele kalmamıştır.

Nasıl biz hiç kimseden hiç bir şey istemiyorsak hiç bir kimse de bizden hiç bir şey istememektedir. Olsa olsa ancak bizim dostluğumuz istenilmektedir.

Yunanistanın münasebetsiz telâkki edebileceği her hangi bir talep bize karşı hiç bir kimse tarafından ve hiç bir suretle yapılmamıştır.

Esasen Yunanistan böyle bir talebi, sulh yolile yapılmış olsaydı hasmane bir hareket telâkki ederdi. Fakat tekrar ediyorum, böyle bir şey olmamıştır.

Binaenaleyh Elenler hudutlarımız içinde sükûnetle yaşayabilir ve katî bir emniyet altında işlerine bakabilirler. Çünkü Yunanistanın hudutları yalnız harb takdirinde değil fakat Avrupa vaziyetinin muslihane inkişaflarında da ihlâl edilemez bir haldedir.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

VAPUR BEKLERKEN

Herkesin kendisine mahsus bir hayat görüşü vardır. Kimi hayatı yalnız eğlenceden ibaret addeder, kimi «Hayat daimî bir çalışmaktır» der, kimi hayatı sadece para kazanmak sanır, kimi bütün dünyayı, bütün hayatı bir içki kadehinin içinde görür. Bazıları için hayat iki kırmızı dudaktan, bir çift manalı gözden ibarettir.

Ahmed Salim bunlardan hiçbiri değildi. Onun için bütün hayat kalın cildli fen ve ilim kitapları, loş kütüphaneleri duvarları arasında geçirilen zaman demektir.

Daha mektepten çıktığı sene Ahmed Salim kendisini tamamile kitaplara vermiş, bir türlü nihayeti gelmiyen, bitmek, tükenmek bilmez satırların arasına atmıştı.

Onun sevgilileri güç anlaşılır kitaplar, içinde en büyük saadeti duyduğu yer tenha ve sessiz kütüphanelerdi. Kitapların ve kütüphanelerin haricindeki hayatla hiç alâkası yok gibi idi. Alman - Çekoslovak ihtilâfını bile haftalarca sonra duymuştu. İstanbulda etin kilosunun kaça satıldığını da hâlâ bilmez.

Son zamanlarda Merih ve Neptun yıldızları hakkında bir tedkik hazırlıyorlardı. Bunun için genç adam, kendi dünyasını unutmuş, başka âlemlerle meşguldü.

İşte Ahmed Salimin hayatı böyle sessiz, büyük bir intizam içinde geçerken, bir gün Boğaziçinin uzak ve tenha bir yerinde oturan amcasından bir mektup aldı.

Amcası sekiz, dokuz aydanberi kendisini ziyaret etmediğinden uzun uzun şikâyet ettikten sonra: «Evlâdım, kitapların ve kütüphanelerin haricinde de bir hayat olduğunu unutma... Kendini o kadar okumağa vermişsin ki en yakın sevdiklerini bile artık unuttun...» diyordu.

Ahmed Salim mektubu okuduktan ten sonra:

Bu zarfın içinde kabahat ediyorum... ayrıca [illegible] amcaziyaret etmeliyim!... ve tenha Boğaz iskelesine çıktı. Aylardanberi böyle uzun bir gezintiye çıkmamıştı. Bunun için Boğaza kadar şöyle bir uzanış, ona uzun seyahatlerin şiirli zevkini veriyordu.

Amcasının oturduğu, Boğazın tenha köyünde ilerledi, bir yokuş çıktı. Amcasının köşkü bu yokuşun tepesinde idi.

Kapıyı çaldı. Lâkin kapı açılmadı. Bir daha, bir daha çaldı. Gene içeride ses filân yok... Amcasının evinin önünde şaşkın şaşkın dururken karşıki köşkün kapısı açıldı. İhtiyar bir kadın çıktı. Ahmed Salime bakarak:

— Evlâdım... dedi, onlar bugün İstanbula indiler. Evde yoklar...

Ahmed Salim teşekkür etti. Biraz evvel çıktığı yokuşu yavaş yavaş inmeğe başladı. Bu küçük köyün yolları ne kadar tenha idi. Ahmed Salim âdetâ kendisini bambaşka bir yerde, insanlardan uzak bir muhitte sanıyordu.

İskeleye geldi. Tarifeye şöyle bir baktı. Vay, vay, vay... Bu tenha ve sapa köyün küçük iskelesine her vapur uğramıyordu. İstanbula gidecek vapurun gelmesine bir saat yirmi dakika vardı.

Ahmed Salim ne yapacağını şaşırmıştı. En nefret ettiği şey, uzun uzun vapur, tren beklemekti. Küçük bir kulübeyi andıran iskelenin içinde dört dönüyordu. Biraz vakit geçirmek için iskelenin iç duvarlarına asılmış eski ilânları, baştan aşağı bütün tarifeyi okudu. Ondan sonra gene vakit geçirmek maksadile pazar günlerine mahsus tarifeyi tedkik etti. Fakat imkânı yok bir türlü vakit ilerlemiyordu. İskelenin kapısına dayanarak etrafta kendisini meşgul edecek bir şey arıyordu. Fakat iskeleye doğru uzanan güneşli yolda tek bir insan yoktu. Canlı mahlûk olarak küçük bir sokak köpeği pek darda kalmış gibi acele ile yolun iki tarafındaki ağaçların diplerini kokladı, kokladı; nihayet ağaçlardan birine yaklaşarak bir ayağını şöyle bir kaldırdı. Sonra gene yerleri koklıya koklıya etrafta yiyecek bir şey arıyarak uzaklaştı, gitti.

Ahmed Salimin öyle canı sıkılıyordu ki yanına bir kitap almadığı için kendi kendine söyleniyordu.

Nihayet yolun ta ötebaşında, güneşin altında bir şekil belirdi. İskeleye doğru bir kadın geliyordu. Ahmed Salim miyop gözlerini kısarak baktı. Yavaş yavaş yaklaşan insanı daha iyi seçmeğe başlıyordu. Bu siyah şapkalı, çevik tavırlı bir genç kızdı Ahmed Salime şöyle bir bakarak iskeleye girdi. Duvardaki tarifeye bir göz gezdirdi.

Ahmed Salim şimdi onu tedkik ediyordu. Genç kız tarifenin başından ayrıldığı zaman fena halde canı sıkılmış gibiydi. Onun da Ahmed Salim gibi buranın yabancısı olduğu, vapur tarifesini filân bilmediği anlaşılıyordu. Şimdi ikisi de vakit geçirmek için iskelenin bazan içinde, bazan da kapısı önünde fır dönüyorlardı. Etrafta ne bir dükkân, ne de oturacak bir yer vardı.

Fakat Ahmed Salim biraz evvelki haline nisbeten şimdi memnundu. Hiç değilse iskelede iki kişi olmuşlardı. Şimdi gizli, kaçamak bakışlarla hep bu genç kızı tedkik ediyordu. Ne şeker şeydi. Henüz ilk çıktığı zaman değnek üzerinde satılan turfanda kirazlar gibi taze, gergin, kütür kütür kırmızı dudakları vardı. İri siyah gözlerinden şeytanlık akıyordu.

Ahmed Salim bu gözleri kitaplarda okuduğu milyonlarca fersah ötedeki yıldızlardan daha parlak buluyordu.

Genç kız bir müddet iskelenin dışında, içinde dolaştıktan sonra birdenbire güzel bir şey hatırlamış gibi durdu. İskelenin içindeki topu topu iki tahta sıradan birine oturdu. Çantasından bir gazete parçası, bir de kâğıt çıkardı. Kendi kendine meşgul olmağa başladı.

Ahmed Salim merak etmişti. Acaba ne yapıyordu. Onun tarafına doğru yürürken hissettirmeden şöyle bir baktı. Genç kız gazetedeki bilmeceyi hallediyordu.

Gazetenin kenarına bir şeyler yazdıktan sonra arasıra başını kaldırıyor, gözleri duvarlarda, tavanda, bazan Ahmed Salimin üzerinde olduğu Fakat her halde elindeki çok zor bir bilmece olacaktı. Bir türlü içinden çıkamadığı belli idi.

Bir aralık saatine baktı. Sonra sert bir tavırla Ahmed Salime sordu:

— Affedersiniz saatiniz kaç? Benimki galiba biraz geri... Daha yarım...

Ahmed Salim saatine baktı:

— Benimki de yarım... Saatiniz doğru...

Genç kız müthiş bir can sıkıntısı içinde:

— Demek daha vapura bir saat on dakika var... Felâket...

Konuşmaları böyle başladı. İkisi de bu köye yabancı olduklarını söylediler. İkisi de vapur beklemekten nefret ediyorlardı.

Ahmed Salim gülerek:

— Evet... dedi, uzun uzun vapur beklemek dünyanın en büyük azaplarından biridir... Fakat zannederim siz kendinize bir meşguliyet buldunuz.

— Evet bir bilmece hallediyordum... Ne yapayım? Can sıkıntısı... Fakat zor bir şey... Hele bir kelimeyi dünyada bulamıyorum... Bakınız ne diyor: «Sonumda bir (cik) olmazsa beyazlar giyinirim... Genç kızların hayallerinde yaşıyan bir insan olurum. Sonuma bir (cik) geldi mi? Ya bir kırmızı çiçek, yahut bir kırmızı balık olurum.»

Ahmed Salim hemen cevap verdi:

— «Gelincik»... Sonunda (cik) olmayınca beyazlar giyiniyor, gelin oluyor. Genç kızların hayalinde yaşıyan insan... Sonuna (cik) gelince kırmızı bir çiçek, yahut kırmızı bir balık. Gelincik çiçeği, gelincik balığı işte...

Artık ahbaplıkları pek ilerlemişti. Nadide çantasından bir gazete parçası daha çıkardı. Orada da bir takım küçük küçük, beyazlı siyahlı dört köşeleri gösteren bir şekil vardı. Bir bulmaca... Karşılıklı bunu halletmeğe o kadar dalmışlardı ki âdetâ vapurun geldiğini farketmediler. Az daha vapuru kaçıracaklardı.

Tenha vapurda Ahmed Salim genç kızın cıvıl cıvıl konuşmasını tatlı bir musiki gibi dinliyordu. Dünyanın en büyük azabı telâkki ettiği, en nefret ettiği vapur beklemek yüzünden hayatının en tatlı macerası başlıyordu. Ahmed Salim bir ay sonra amcasına yazdığı mektupta şöyle diyordu:

«Amcacığım, hakikaten kitapların ve kütüphanelerin haricinde de bir hayat varmış. Gelecek hafta Nadide ile nişanlanacağız. Fakat evvelâ gelip sizin elinizi öpmek istiyoruz; ne günü evde iseniz lûtfen bize haber veriniz. Gelip sizi evde bulamamak, iskelelerde beklemek tuhaf oluyor. Tuhaf değil ya... Ne ise gelince uzun uzun konuşuruz.

Hikmet Feridun Es

AKŞAM
Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Şevval 6 — Kasım 21

	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,35	2,18	7,19	9,46	12,00	1,36
Va.	5,18	7,02	12,02	14,29	16,43	18,20

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

İZMİR
ve mülhakatı için AKŞAM gazetesinin tevzi yeri münhasıran İzmirde İkinci Beyler sokak 52 numarada Hamdi Bekir Gürsoylar mağazasıdır. ★

KÜÇÜK İLÂN
okuyucularımız arasında
EN SERİ,
EN EMİN
EN UCUZ
vasıtadır. Alım satım, kira işlerinde iş ve işçi bulmak için istifade ediniz! ★

RADYOLİN
ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM
her yemekten sonra muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

En rahat çelik somyelerile şık, metin ve ucuz
KARYOLALARI ve madeni möbleleri
HALİL SEZER
Karyola ve madeni eşya fabrika salonlarındaki meşherinde görebilirsiniz.
Sirkeci, Salkımsöğüt, demir kapı caddesi No. 7 Tel: 21632

DİŞİ KORSAN

Tarihî Deniz Romanı

Yazan: İskender F. Sertelli — Tefrika No. 185

Muhasara devam ederken, imparatora: "Bırakın şu şehri baştan başa yakalım!,, diyen adam kimdi?

O beni süzdü; ben de dikkatle onun yüzüne bakarak gülümsedim. Çok sevimli, çok zeki bakışlı bir gençti bu. Kocamdan daha yakışıklı ve daha şendi.. konuşuyorduk.

Nasir bu hikâyeyi dinlerken gözünü genç kadının gözünden ayırmıyordu. Arab korsanı, Rum dilberini sevmeğe başlamıştı.

— Anlıyorum, dedi, kocana kızmıştın.. arkadaşile işi pişirdin ve kocandan bu suretle intikam almak istedin, değil mi?

Andigoni ciddî bir tavırla başını salladı:

— Hayır. Öyle olmadı. O bana tecavüz etmek, beni kollarının arasına almak istedi.

— Ya sen?...

— Ben kocamı çok sevdiğimi, ondan başka bir erkeğin kollarına atılamıyacağımı söyledim. Fakat, kocamın arkadaşı, kötü ruhlu bir erkekti. Beni tehdide başladı: «Eğer bana teslim olmazsan, kocana seni başkalarının kolları arasında gördüğümü söylerim!» dedi.

— Çok namussuz bir adammış o. İnsan, arkadaşının karısına bu fenalığı yapar mı?

— Ben de böyle söyledim. «Kocam benim sadakatimden emindir. Sen ne istersen söyle!» dedim. Üzerime saldırmağa başladı. Tam bu sırada kapı açıldı. Kocam birdenbire bahçeden içeri girdi. Meğer bu adamı kocam beni tecrübe için göndermiş.

— Ey, sonra ne oldu?

Andigoninin gözleri sulandı:

— Ne olacak, dedi, o fettan bir erkekti. Derhal beni kötülemek için şu yalanı uydurdu: «Karın fenalığa teşne imiş. Ona biraz temayül gösterince, hemen kollarıma atıldı. Fakat, yakışıklı kocan varken, neden benim kucağıma atılıyorsun? dedim. Karın dinlemedi..!» dedi. Bu adam benden intikam alıyordu. Kocama hakikati söyledimse de, anlatamadım. Kurnaz tilkinin karşısında ince kanatlı bir kelebek ne yapabilirdi? Kocam bunu kendisine bir ihanet telâkki ederek: «Ben, senin gibi bayağı bir orospu ile yaşayamam! İmparatorun koynuna girip çıkmağa alışmış bir kadın, başkalarının koynuna da girmekte tereddüd etmez!» dedi, beni sokağa attı. Ve ertesi günü, çok sevdiğim çocuğumun öldüğünü söyliyerek, beni manen de ezmeğe çalıştı.

Melik bin Nasir o sırada Rum dilberinin boynuna sarılmağa hazırlanıyordu. Hikâyenin bu şekilde bitişinden hiç te memnun kalmamıştı. Birdenbire kollarını geri çekti... Çok namuslu bir kadın karşısında, kendisine tecavüz eden zabit mevkiine düşmek istemedi.

— Kocan çok zalim ve ihtiyatsız bir adammış..!

Dedi. Andigoni hizmetçi kadına seslendi:

— Bize iki şarab daha getir.

İhtiyar kadın şarab kadehlerini doldurdu.

Andigoni tepsinin içindeki kadehlerin ikisini de kendi elile aldı, birini Nasire uzattı:

— Evet.. kocam çok zalim bir adamdır. Fakat, hiç bir zaman ihtiyatsız değildi. Arkadaşının çok namuslu bir adam olduğuna inanmıştı. Eğer bu adam: «Karını tecrübe ettim. Arablar Bizansı zaptedebilirler. Lâkin karının kalbini hiç kimse fethedemez!» deseydi, yuvamız yıkılmıyacaktı. Bu adam yalnız kendini, kendi zevkini düşündü; beni feda etti.

Nasir şarabı içerken gülmeğe başladı:

— Sen Arabların Bizansı zaptedebileceğini umuyor musun?

— Evet. Bizans, uzaktan göründüğü gibi, hakikaten fethedilmez, tılsımlı, esrarengiz bir halde değildir. Eğer Arablar, Bizansın en zayıf noktasından hücum etselerdi, şimdiye kadar çoktan şehre girmişlerdi. Fakat, korsanlar, surların en zayıf noktası neresi olduğunu nereden bilecekler?

— Demek ki, ben şimdi, fethedilmez bir kale önünde bulunuyorum, öyle mi?

— Evet amma.. o kale, düne kadar çok metindi.. hiç bir kuvvet onu zapt ve teshir edemezdi.

— Ya bugün...?

Andigoni elinde tuttuğu şarab kadehini pembe dudaklarına götürdü:

— Bugün, o kale yıkılmış bir haldedir. Onun harabelerine her el uzanabilir.

Melik bin Nasir hâlâ tereddüd ediyordu.

— Acaba bu kadın şimdi de beni mi deniyor?!

Ve ateşli gözlerini Rum dilberine çevirdi:

— Seni saraya göndermekten vazgeçiyorum, Andigoni! Sana, bir iyilik olmak üzere çocuğunu getirip gideceğim. Ve artık senden hiç bir yardım istemiyorum. Sen cidden saf ve temiz yürekli bir kadınsın! Bana gelince.. ben, adalı bir serseriyim. Yolların bir an evvel açılmasından başka bir şey düşünmüyorum. Ve muhasaranın uzamasına sebeb olduğu için, imparatorun en büyük düşmanıyım.

Andigoni, korsanın yanına sokuldu:

— Seni buradan kolay kolay bırakmam, Petro! İmparatorun ben de senin kadar düşmanıyım. Mihail eğer beni daha iyi bir adama verseydi, bu derece sefil ve perişan olmazdım. Benim kocam çok zalim bir adamdır. Onun kalıbında Neronun ruhu yaşıyor. Bizanslılar baş kaldırdıkça, o, imparatora her zaman: «Bırakın haşmetmeab, şu şehri baştanbaşa yakalım!» derdi.

— Şehir yanarsa, imparator kime hükmedecek?

— Kocam yeni bir şehir kurmak fikrindedir.

— Şehir kurmak kolay. Fakat, yerlileri ne yapacak?

— Yeni şehre, yeni millet lâzımdır, diyor.

Melik bin Nasir hayretini gizliyemedi:

— Kocan sahiden zalim bir adammış.

Diye mırıldandı.

Vakit gecikmişti.

Gece olmuştu.

İkisinin de gözleri, kafaları kadar dumanlanmıştı.

Andigoni şen bir sesle sordu:

— Sen kaç yıldanberi denizlerde dolaşıyorsun, Petro?

Korsan elini şakağına koydu.. düşünceli bir tavırla cevab verdi:

— Yirmi yıldan fazla...

— O halde her uğradığın limanda bir kadınla görüşmüşsündür! Evli değil misin?

— Hayır... Yüzlerce kadınla başbaşa kaldım.. içtim, eğlendim, gezdim. Fakat evlenmedim.

— Niçin? Bunlardan birine tutulmadın mı?

— Bir kadına tutulmak, ona esir olmaktır. Biz korsanlar, engin denizlerde hür ve hâkim yaşamağa alışmışız. Esaret zinciri bizim boynumuza vurulamaz.

— Düşman eline hiç esir düşmemiş gibi konuşuyorsun?

— Evet. Esir düşmedim. İki kere büyük deniz harbine girdim. Yaralandım... Fakat, düşmandan kaçmağa muvaffak oldum.

— Çok talihli bir adammışsın, Petro! Zaten adalıların hepsi talihli insanlardır. Dört çevresi açık ve denizlerle örtülü adalarda yaşıyan insanlar kolay kolay esarete alışamazlar. Benim erkek kardeşim yedi yıldır İspanyolların elinde esirdir. Hâlâ kurtulup gelemedi.

— Nerede düştü İspanyolların eline?...

(Arkası var)

Bu mevsimin KADIN MUŞAMBALARI gelecek mevsime kalmamalıdır. Bu, BAKER MAĞAZALARININ kat'î kararıdır.
Binaenaleyh stokun verdiği imkân dairesinde her yerden iyi şerait ve uvuz fiatlarla satmağa devam edeceğiz.

Dr. İhsan Sami
ÖKSÜRÜK ŞURUBU
Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. ★
Herkes kullanabilir.

PLASİYER
Bir komisyon evi, umumiyetle yün ipliği alan (Trikotaj ve mensucat) müşterileri tanır, ciddi ve iyi bir PLASİYER aramaktadır. Talip olanlar (Yün İpliği) rumuzile İst. 176 P. K. adresine tahriren müracaat etmelidir.

AKŞAM MATBAASI
Rotatif makinelerinde resimli ve renkli gazete ve mecmuaları, baskı adedi yüksek risale, kitab ve her nevi matbuaları en temiz şekilde en ehven şeraitle basar.
★
Devamlı işler için hususî şerait tesbit edilir. Fazla tafsilât için matbaa idaresine müracaat.
Telefon: 20497

Dr. Hafız Cemal
Lokmanhekim
Dahiliye mütehassısı
Divanyolu 104
Muayene saatleri Pazar hariç her gün 2,5-6 Salı, Cumartesi 9,5-12 fukaraya
T. 22398 ★

Röntgen mütehassısı
Türbe, Bozkurd kıraathanesi karşısında eski Klod Farer sokak No. 8 - 10.
Öğleden sonra 3 ten 7 ye kadar ★

ROMATİZMA
LUMBAGO
SİYATİK
SİLKO
En çabuk
ve En emin
bir surette
tedavi eder.

Maliye Vekâleti ve Türkiye Cümhuriyeti Merkez Bankasından

28/5 ve 15/12/1934 tarih ve 2453/2614 numaralı kanunlar mucibince ihracına selâhiyet verilen ve geliri tamamen Sıvas - Erzurum demir yolunun inşasına tahsis olunan % 7 gelirli Sıvas - Erzurum istikrazının 20 senede itfası meşrut 4,5 milyon liralık beşinci tertibinin kayıd muamelesi 5/12/938 akşamı nihayet bulmak üzere 19/11/938 sabahından itibaren başlamıştır.

Tahviller namiline muharrer olup beheri 20 ve 500 lira itibarı kıymette birlik ve 25 lik olarak iki kupüre ayrılmıştır. Bu tahviller umumi ve mülhak bütçelerle idare olunan daire ve müesseselerce vilâyet hususi idareleri ve belediyelerce yapılacak müzayede ve münakasa ve mukavelelerde teminat olarak ve hazinece satılmış ve satılacak olan milli emlâk bedellerinin tediyesinde başa baş kabul olunacakları gibi gerek tahvil ve gerek kupon bedellerinde tahvillerin tamamen itfasına kadar her türlü vergi ve resimden muaf bulunacaklardır.

Tahvillerin ihraç fiatı % 95 olarak tesbit edilmiştir. Yani 20 liralık birlik tahvil bedeli 19 ve 500 liralık 25 lik tahvil bedelide 475 liradır.

Kayıd muamelesi Türkiye Cümhuriyet Merkez Türkiye Cümhuriyeti, Ziraat, Türkiye İş, Emlâk ve Eytam Halk, Türk, Ticaret, Belediyeler bankaları ile Sümer Eti ve Denizbank müdürlüklerinde istiyenlere keyfiyet ilân ve 15 günlük subskripsiyon müddetinde bankalara müracaatlarının kendi menfaatleri iktizasından bulunduğu işaret olunur. (8444)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedeli 6230 lira 40 kuruş olan 2000 kilo taranmış kenevir, 200 kilo İngiliz sicimi, 2200 kilo muhtelif ebatta kenevir ip, 1800 kilo katranlı kenevir ip, 200 kilo kalafat ipi ile 1200 kilo muhtelif cins halat 13/12/938 salı günü saat 15 de Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 467 lira 28 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarfların ayni gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8594)

★

Muhammen bedeli 28921 lira olan 30 kalem izole teller 5/1/1939 perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 2169.08 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 145 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (8519)

★

Muhammen bedeli 26330 lira olan muhtelif cins eğe 3/1/939 salı günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasına satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (1974,75 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 130 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (8431)

Istanbul telefon müdürlüğünden

1 — İdare ihtiyacı için, 19 kalemde demir kablo irtibat kutusu, izole mayii, tevzi kutusu, kurşun kaplı tel, köprü raptiye, direk kanca ayağı, lâstikli tel ve sair malzeme kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (18807.75) lira, muvakkat teminatı (1411) lira olup eksiltmesi 2/12/938 cuma günü saat 15 de Müdürlük binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Talipler muvakkat teminat makbuz veya Banka mektubu ile kanunî vesaiki muhtevi kapalı zarflarını o gün saat 14 de kadar komisyona vereceklerdir.

4 — Şartnameleri her gün Levazım âmriliğimizde görülebilir. (7602)

MİDE rahatsızlıkları Yanmaları, mide ağrıları, ekşilikleri, mide ağırlığı ve yemeklerden sonra vücudde hissedilen çöküntü ve ağırlık ne işkence. Bu hallerin kat'i çaresi olarak tesiri tabii olan **Mazon Meyva Tuzu** alınır. Ayni zamanda KBIZLIĞI defeder. EKŞİLİK ve YANMALARI gidererek vücude ferahlık verir. MAZON isim ve HOROZ markasına dikkat

Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991 - 2 - 3

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenburg, Stokholm, Oslo, Dantzig, Ddynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanları şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar.

İsa vapuru 25 T. saniye doğru.

Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenberg, Dantzig - Stokholm, ve Oslo limanları için hareket edecek vapurlar.

İsa vapuru 26 T. Saniye doğru.
Arazon vapuru 1 K. Evvele doğru.
Rio Negro vapuru 11 K. Evvele doğru.

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentalığına müracaat.
Tel: 44991 - 2 - 3

"Akşam,, Matbaasının Hesap Defterleri

Bütün piyasa defterlerine nisbetle:
Daha sağlam
Daha güzel ve...
Daha UCUZ

Yevmiye ve kasa defterleri - Defteri kebirler - muavin defterler

Kâmilen İngiliz prese kartonile cildli

Fiyetler

Birinci hamur kâadile			Kalın banka kâadile		
200 sahifeli	140	kuruş	200 sahifeli	160	kuruş
300 »	175	»	300 »	200	»
400 »	250	»	400 »	275	»

Bu fırsattan hemen istifade ediniz !

KURTULUŞ

Doktorlar, Bankacılar, Kâtipler, Mektepliler velhasıl bütün mürekkepli kalemle yazı yazanlar, mürekkebin cebblerine akmasından, kurumasından, ve ucun bozulmasından kurtaran yegâne

TIKU DOLMA KALEMİ

Avrupada dahi tasdik olunduğu gibi Almanyanın bu icadı mürekkebli kalemle yazı yazmak mecburiyetinde olan halkı hakikaten bu eziyetten kurtarmıştır. TIKU ucu aşınmaz, bol mürekkeb alır. kuvvetli basılırsa 3-4 kopya çıkarılabilir.

Açık bırakıldığı halde her ne şekilde durursa dursun mürekkeb akmaz ve kurumaz. TIKU en sağlam ve en kullanışlı mürekkebli kalemdir.

Siyahtan maada yeşil, mavi ve kırmızı renkleri de ayni fiatta satılmaktadır. Her yerde arayınız. Taklitlerinden sakınınız, üzerindeki «Tiku» markasına dikkat ediniz. Fiatı 3 liradır.

Deposu: Rikardo Levi Havuzlu han No. 1 İstanbul
Taşraya posta ile gönderilir.

C. ZİRAAT BANKASI

Sermaye 75 Milyon Türk lirası Şube ve Ajans adedi 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1.000	Liralık	4,000 Lira
4	»	500	»	2,000 »
4	»	250	»	1,000 »
40	»	100	»	4,000 »
100	»	50	»	5,000 »
120	»	40	»	4,800 »
160	»	20	»	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıkdığı taktirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

İşin mahiyeti	Keşif bedeli Lira Kr.	% 7,5 teminatı Lira Kr.	Şartname bedeli Lira Kr.	Eksiltmenin Şekli saati
İstanbul başmüdürlüğü binasının kaldırım tamiri işi	1185,65	89,03		Pazarlık 14
Maltepe Enstitüsü memur evleri bahçe duvarlarile kaldırım yapılması işi	831,27	62,34	5	Açık 14,30
Bahariye tütün işleme evi iskelesi inşaatı	729,80	54,73	4	Açık 15

I — 9/XI/938 tarihinde ihale edil meyen İstanbul Başmüdürlüğü kaldırım tamiri işi, Maltepe Enstitüsü memur evleri etrafına duvar ve parmaklık ve merdivenli üç bahçe kapısile kaldırım yaptırılması işi bahariye tütün işleme evine yeniden yaptırılacak iskele inşaatı hizalarına yazılı usullerle ayrı ayrı eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme I/XII/938 tarihine raslayan perşembe günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Keşif şartname ve projeler yukarıda yazılı bedellerle her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Maltepe Enstitüsü duvarları ve Bahariye işleme evi eksiltmelerine iştirak etmek istieyenlerin inhisarlar umum müdürlüğü inşaat şubesinden fenni ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güven[illegible] gelmeleri ilân olunur.

(8356)

★

Cinsi	Miktarı	Muhammen beheri L. K.	bedeli tutarı L. K.	Muvakkat teminatı L. K.	Eksiltme saati
Elektrik motörü	14 adet	40.—	560.—	42.—	15.30
Firezeli el traktörü	1 »		750.—	56.25	16.—

I — İdaremizin İzmir Tütün fabrikası sigara paket makinaları için «14» adet elektrik motörü ile Maltepe Enstitüsü için «1» adet firezeli el traktörü şartnameleri mucibince ve ayrı ayrı pazarlık usulile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 5/12/938 tarihine rastlayan pazartesi günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin fiatsız teklif ve kataloklarını eksiltme gününden üç gün evveline kadar İnhisarlar umum müdürlüğü tütün fabrikaları şubesine vermeleri lâzımdır.

VI İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7.5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «7701»

★

Cinsi	Mikdarı	Muhammen Beheri Li. Kr.	B. Tutarı Lr.Kr.	% 7,5 teminatı Li. Kr.	Eksiltmenin Saati
Yassı ve yuvarlak kayış	1575 metre		896.— (sif)	67.20	14
37X68 sarı tırtıklı aluminyon kâğıt.	200 kilo	2. 24	448.— (sif)	3.36	14,30

I — Şartnamelerine ekli listede ebat ve miktarı yazılı 1575 metre yassı ve yuvarlak kayış ile 37X68 sarı tırtıklı aluminyum kâğıdı şartname ve nümuneleri mucibince ayrı ayrı açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 30/XI/938 tarihine rastlayan çarşamba günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler ve parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi nümuneleri de görülebilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8282)

★

I — Idaremizin Nakliyat Şubesi için şartnamesi mucibince yaptırılacak açık güverteli armalı ve tam techizatlı 1 adet çektirme «tekne» 19/X1/938 tarihinde ihale edilemediğinden yeniden pazarlık usuliyle eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli 4500 lira ve muvakkat teminatı 337.50 liradır.

III — Eksiltme 5/XII/938 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8535)

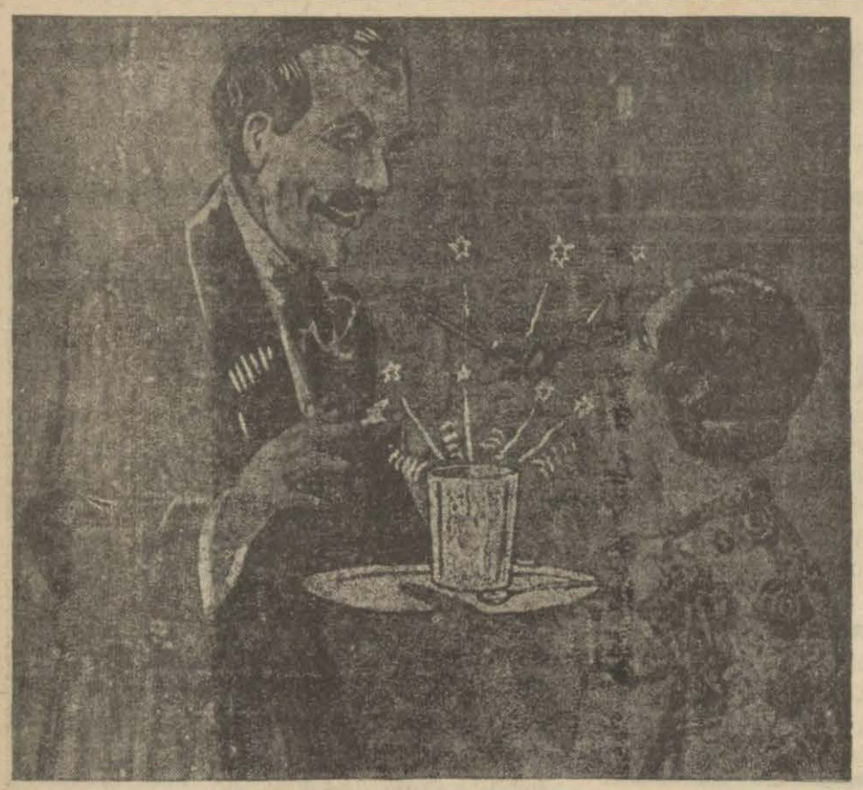

iştihasızlık - Hazımsızlık
Şişkinlik - Bulantı - Gaz
Sancı - Mide bozukluğu
Dil - Barsak ataleti
inkıbaz - Sarılık - Safra
Karaciğer - Sıkıntı - Sinir -Horlamak ve bütün mide ve barsak rahatsızlıkları için

Avrupanın **140** kuruşluk meyva tuzlarına mukabil **25** kuruşa

HASAN Meyva Özü

Mide için her yemekten sonra 1 — 2 tatlı kaşığı yarım bardak su içinde ve müshül için her sabah veya gece yatarken aç karnına 1 — 2 çorba kaşığı yarım bardak su içinde köpürterek içmelidir. HASAN MEYVA ÖZÜ meyvalardan ve meyvaların özlerinden yapılmış bir harikai san'attır. Avrupa ve bilhassa İngiliz meyva tuzlarından daha yüksek olduğu kat'iyetle sabittir. Buna rağmen Avrupa meyva özlerinden beş misli daha ucuzdur. HASAN MEYVA ÖZÜ yalnız bir türlü olup şekersizdir ve çok köpürür.

Şişe 25 iki misli 40 Dört misli 60 Sekiz misli 100 Kr.

Kulağınızda küpe olsun

GRİPİN

kullanmakla kabildir.

Bir hamlede nezle ve gripi geçirir. Harareti süratle düşürür. Baş, diş, sinir. mafsal, adale ağrıları ancak **GRİPİN** almak suretile çarçabuk defedilebilir.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. İsmine dikkat. Taklidlerinden sakınınız.

NEZLE Başladı mı, arkasından

Grip gelir

Buna karşı yegâne çare

Bir kase

NEOKALMİNA dir.

İSMİNE DİKKAT EDİNİZ.

NEZLE, GRİP BAŞ, DİŞ

ve bütün ağrıları, kadınların ay sancılarını derhal geçiren

SEFALİN'i

Her yerde ısrarla arayınız.

SEFALİN

1 - 12 lik ambalâjlar içerisind edir. Taklidlerinden sakınınız.

PUDRALAR

Modasında Büyük bir tebeddül

Mübalâğalı «Makiyaj» kalmadı.

CİLDE SÜRÜLECEK GAYET İNCE BİR PUDRA. TABİİ BİR GÜZELLİK VERİR.

Parisin şık ve kibar kadınları, yeni bir moda meydana atmışlardır. Onlar, bütün gün zarfında hiç parlaklık izi vermeksizin şeftali çiçeği bir ten temin eden yeni bir pudra keşfetmişlerdir.

Bu da; yeni ve hususî bir usul ile en ince bir pudrayı ipekli elekten üç defa geçirilmiş ve hakikaten krem köpüğü ile karıştırılmış pudradır. - Fransız kimyagerleri tarafından uzun araştırmalar neticesinde elde ettikleri bu en son usul - Tokalon müessesesi tarafından imtiyaza alınmıştır. Tokalon pudrası parlak bir buruna ve yağlı manzaralı bir cilde nihayet verecek ve size nefis ve 8 saat zarfında «Mat» bir ten temin edecektir. «Fini Mat» Tokalon pudrasını kullandığımızda ne rüzgâr, ne yağmur ne de ter, cildinizin güzelliğini bozmaz. Sehhar güzelliğinizi arttıran bir tazelik ve bir cazibe verir. 8 cazip ve yeni rengi olan Tokalon pudrasını isteyiniz ve kullanınız.

SAĞLIĞINIZI KORUYUNUZ:

KANZUK MEYVA TUZU

En hoş ve tabiî meyva usarelerinden yapılmıştır. Taklid edilmesi kabil olmayan bir fen harikasıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

TURK HAVA KURUMU

26 NCI TERTİP

BUYUK PIYANGOSU

İkinci keşide: 11/Birincikânun/938 dedir. Büyük ikramiye: *45,000* liradır... Bundan başka: 15.000, 12,000, 10,000, liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Yeni tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.

Sahibi Necmeddin Sadak Umumî neşriyat müdürü Şevket Rado
Akşam Matbaası

Amasra Liman Riyasetinden:

Amasra limanında seyrüseferin selâmetine engel teşkil ettiklerinden dolayı ihracına teşebbüs olunan batık gemiler meyanında mukaddema İstanbul limanının eski 153 senet bahrî numarası ile Sofu zade bay Sudi Ahmedin tasarrufunda iken bilâhare Beyoğlu beşinci noterliğinden 2/11/930 tarih ve 17284/1113 numaralı beyannamesile Nişantaşında Ceriye caddesinde 117 numaralı evde oturan bayan Zelihaya satılmış olan Rize vapurunun imha edilmiyerek çıkarılabilen tekne ve eşyasını sahipleri tarihi ilândan itibaren 15 gün içinde çıkarma masrafı olan 4180 lirayı ödeyerek almadıkları ve kaldırmadıkları takdirde mezkûr vapur eşyası ve mahallî mal müdürlüğü marifetile sattırılarak bedelinin hazineye irat kaydettirileceği cihetle alâkadarların evrakı tasarrufiyelerile birlikte mezkûr müddet zarfında Amasra liman riyasetine ve 2829 No. lu kanunun 1 inci maddesine tevfikan davetiye makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (8603)